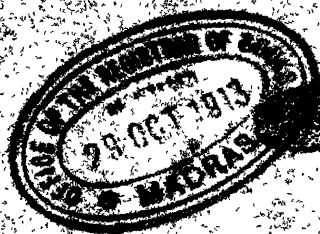

Parasara Smruthi

419
4-1913 Bp

Akundy Vyasamurty Sastry

Senior Sanskrit Pandit,

Rajamundry College.

COCANADA:

PRINTED BY P. BRAHMANANDA SWAMI AT THE BHANABANIANI PRINTING WORKS.

and published by RAMA KRISHNA KAVULO, PITHAPUR.

1913

❧

ప రా శ ర స్త్రుతి.

ఇది

రాజమహేంద్రవర సర్వకలాకాలా సంస్కృతవిశ్వవిద్యాలయము

యాకుండి వ్యాసమూర్తిశాస్త్రి

విరచితము.

మొదటికూర్పు 60

కాకినాడ :

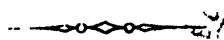
మజనరాజుల ముద్రాక్షరశాల.

1913.

మొదటి 0-4-9.

శ్రీ ప రా శ ర ముఖ్యము

ఆంధ్రము

ఆచారకాండము.

ప్రథమాధ్యాయము.

ఋషులు పూర్వము హిమవత్పర్వతశిఖరమున దేవదారువన గృహమున నేకాగ్రత గలిగి కూర్చుండిన వ్యాసుని నో సాత్యవతేయా! ఈ కశ్యపగంబున నరులకు మే లొనర్చు శౌచము, ఆచారము అనెడి ధర్మము బూర్ణముగఁ దెలుపు మని యడిగిరి.

ఆ మాట విని శిష్యపరివృతుఁడు వేదధర్మసాస్త్రవిచక్షణుఁడును నగు నా మహర్షి “ నే నన్నికలిధర్మముల యదార్థ మెఱుంగను. ఎట్లీ ధర్మంబు వివరింతును? మా తండ్రియె యడుగఁ దగును ” అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అనంతర మా మును లందఱు ధర్మవిశేషము లెఱుంగఁ గోరి వ్యాసమునిని ముం దిడుకొని బదరికాశ్రమముఁ బ్రవేశించిరి. అది యెల్ల ఘృష్ణలతలతో నిండినదియుఁ బండ్లచేతఁ బూలచేత నలంకరింపఁ బడినదియుఁ బ్రవహించుచుదులతోఁ గూడినదియుఁ బుణ్య తీర్థములచే శోభించునదియు మృగపక్షిధ్వనులచే నిం పైనదియు దేవాలయములచే నావరింపఁ బడినదియు యక్షగంధర్వసిద్ధుల యాటపాట

లచే నలంకరింపఁ బడినదియు నై యుండెను. ఆ యాశ్రమంబున ముని
 సభామధ్యంబున మునిముఖులు పరివేష్టించి సుఖముగఁ గూర్చుండిన
 శక్తిపుత్రుఁ డగు పరాశరుని వ్యాసుండును మునులును జేతులు మోడ్చి
 (పదక్షిణనమస్కారము లొనర్చి స్తుతివాక్కులను ముక్తలఁ బూజించిరి.
 దానిచేఁ బరాశరముని మనముక్తన సంతసించి కూర్చుండియె యాద
 రముతో “ సుఖముగ వచ్చితిరా ” యని యడిగెను, కుశలమునఁ
 గొఱుత లే దని వ్యాసుం డిట్లుడుగం దొడంగెను. భక్తదయాభూ!
 తండ్రీ! నాభక్తిఁ గని యైన నెయ్యముత్తన నైనను గ్రహింపఁ దగుదును.
 ధర్మముల నుపదేశించుచు మచుచు, వసిష్ఠుఁడు, కాశ్యపుఁడు, గార్త్యుఁడు,
 గౌతముఁడు, ఉశనసుఁడు, అత్రి, విశ్వపు, సంవర్తుఁడు, దక్షుఁడు, అంగి
 రసుఁడు, శాతాతపుఁడు, హాఠీతుఁడు, యాజ్ఞవల్క్యుఁడు, ఆపస్తంబుఁడు,
 శంభుఁడు, లిఖితుఁడు, కాత్యాయనుఁడు, ప్రచేతుఁడును జెప్పిన ధర్మ
 ములను వింటిని. ఈ మన్వంతరంబునఁ గృతత్రేతాద్వాపారముక్తల
 ననుష్ఠింపఁ గడు శ్రుత్యుక్తము లగు నగ్నిహోత్రము మొదలగు ధర్మ
 ములు మీ నలన నెఱింగి మఱవ కున్నాను. అన్నిధర్మములును
 గృతయుగంబునఁ బూర్ణముగ ననుష్ఠింపఁ బడును. అవి యన్నియుఁ
 గలియుగంబున నశింప సాగును. కావున నాలుగువర్ణములకు సాధారణ
 మగు ధర్మము నించుక నక్కాణించుము. ధర్మవిశారదా! నాలుగు
 వర్ణములలోన సాధారణధర్మములఁ దెలిసినవారు చేయు సూక్ష్మము
 స్థూలము నని కెండు విధము లైన ధర్మములు విస్తరించి విశదపఱు
 చుము. వ్యాసుం డిట్లు పార్థివించిన పిదప మునివకుం డగు పరాశరుండు
 సూక్ష్మస్థూలధర్మముల నిశ్చయమును విస్తరించి వాక్కుచ్చెను
 కుమారా! నేను జెప్పెనునది వినుము. మునులారా! మీరును వినుఁడు.
 బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులు ప్రతిమహాకల్పముతుండను నశించి మఱియుఁ

గల్పాదిం బుట్టుదురు. ఇట్లు వేదములను ధర్మశాస్త్రములను సమాచారములను నిర్ణయించు మునులును నాయా యవాంతరకల్పము తుదను నశించి మఱిలఁ గల్పారంభమునఁ బుట్టుదురు. వేద మెవ్వని చేతను రచింపఁ బడలేదు. వ్యాసుండు వేదవిభాగాలునె చేసెను. చతుర్ముఖుండును జగదీశ్వరుం డొసంగిన వేదములం దలంచి ప్రతిమ మహాకల్పంబునను స్మృతిగ్రంథముల రచించును. మహేశ్వరుండును వేదాభివ్యక్తిమాత్ర మొనర్చె. ప్రత్యవాంతరకల్పంబునను మన్వాదులు స్మృతులు నిర్మింతురు. అనుష్ఠాత లగు సరుల శక్తితారతమ్యముం బట్టి కృతత్రేతాద్వాపరకలియుగధర్మములు భిన్నభిన్నప్రకారము లగును. కృతయుగంబున (నుపవాసనిమిత్త శరీరశోణరూప మగు) తపంబును ద్రేతాయుగంబున జ్ఞానంబును ద్వాపరంబున యజ్ఞంబును గలియుగంబున దానమును బ్రధానము లని చెప్పుదురు. కృతయుగంబున మనుధర్మములును ద్రేతాయుగమున గౌతమధర్మములును ద్వాపరమున శంఖలిఖితధర్మములును గలియుగమునఁ బరాశరధర్మములును బ్రచురముగ ననుష్ఠింపఁ బడును.

కృతయుగంబునఁ బతితుఁ డున్న దేశమును, ద్రేతాయుగమున నట్టి యూరిని ద్వాపరయుగంబునఁ బతితులమును, గలియుగంబునఁ బాతకకర్తను నిడువవలయును. కృతయుగంబునఁ బతితునితో సంభాషణమువలననె, త్రేతాయుగంబున వాని స్వర్గమువలననె, ద్వాపరమునఁ బతితాన్నభోజనముననె, కలియుగమున స్వయముగ హింసాది కర్మములఁ జేయుటచేతనె పతితుఁ డగును. శాపము కృతయుగమునఁ దత్క్షణమును ద్రేతాయుగమునఁ బదిదినములకును, ద్వాపరమున నొక నెలకును, గలియుగమున నొకసంవత్సరమునకును ఫలించును. కృతయుగమున దాతలు ప్రతిగ్రహీత లున్నచోటికిం జనియుఁ, ద్రేతా

యుగంబున గ్రహీతం బిలిచియు, ద్వాపరంబున వచ్చి యాచించినను, గలియుగంబున నేవకునకు నెసంగుదురు. దాత గ్రహీతం జరి యిచ్చుట యుత్తమము. పిలిచి యివి మధ్యమము. యాచకున కొసంగుట యధమము. నేవకున కీగి నిష్ఫలము. కలియుగమున నధర్మముచే ధర్మమును, అన్యతముచే సత్యమును, చోరులచే భూవరులును, స్త్రీలచే బురుషులును, చోరులచే భూవరులును జయింపఁబడిరి. అగ్నిహోత్రములును గురుపూజయు నశించుచున్నవి. అవివాహిత లపత్యములఁ గనుచున్నారు. కృతంబునం బ్రాణముల నుల్లంఘన, ద్రేతనాత్రంబును ద్వాపరమున రుధిరమును, గలియుగంబున నన్నాదికంబును నాశ్రయించి యుండును, ఆయా యుగముల మాటు చుండెడి ధర్మములం గాలవశత నచ్యుతించు నప్పటప్పటి ద్విజులు నింద్యులుగారు. శేషమగు నయ్యై యుగముల సామర్థ్య మవ్యములచే విధినిషేధములతో నవిశేషముగ విధింపఁ బడ్డది. వృద్ధపరాశరమన్వాదిహోక్త మగు ప్రాయశ్చిత్తము విద్వాంసులచే వినరింపఁ బడుచున్నది. మునిశ్రేష్ఠులారా! నే నిప్పుడె యా సర్వము చతుర్వర్ణ సదాచారజనితధర్మముం దలంచి చెప్పెద నాలింపుఁడు. పరాశరగ్రంథమును బఠించిన నిష్ప్రాప్తికిని ననిష్టనివారణమునకుఁ గారణ మగు సుకృతము గలుగును. అర్థమెఱింగిన దాము ధర్మమున నాచరించుటయుఁ బరుల కుపదేశించి యాచరింపించుటయు నను పుణ్యము నబ్బును. చతుర్వర్ణములకు సదాచారము (దయావినయాగులతోఁ గూడిన చరితవిశేషము) శ్రౌతస్మార్తధర్మములం బ్రోచును. తాదృశాచారహీనులు క్రోధములు నిర్దయులుగ నుండుటం బట్టి వారికి ధర్మము ప్రవృత్త మయ్యు విముఖమగు. బ్రాహ్మణఁ డాటు కర్మములశ్రద్ధతో నాచరించుచు నిత్యము దేవతల సతిధులం బూజించుచు హోమావశిష్టము భుజించు చుండిన

నశింపడు. స్నానసహిత సంధ్యోపాసనంబును, గాయత్రీజపంబును హోమంబును, దేవతార్చనంబును, వైశ్వాదేవము, నతిథినత్కారము, ననెడి నిత్యము లగు నాఱు కర్తములు ననుదినముక్తును గర్తవ్యములు. వైశ్వాదేవాంతమున వచ్చినవాఁ డతిథి. అట్టివాని మిత్రునైన నమిత్రునైన, నజ్ఞునైన బ్రాజ్ఞునైన బూజించిన, స్వర్గము లభించును. పగలు వైశ్వాదేవాంతమున సాయంకాలమున నెప్పు డైన గ్రామాంతరము నుండి దూరగమనంబున నాఁకొనియు డస్సియు వచ్చినవాఁ డతిథియని యెఱుఁగునది. పూర్వదినమున వచ్చినవాఁ డతిథి గాఁడు. ఎవ్వఁ డన్య గ్రామమునుండి భోజనాపేక్ష గలిగి వచ్చును వాఁడనిత్యముగ వచ్చుట నతిథిగఁ జేర్చికొనఁదగు. ఏకగ్రామవాసులు తిథివిశేషములద్రవ్యలాభ మపేక్షించి నిత్యము నత్తురు. కాన వారి నెన్నఁడు నతిథులుగ నవలంబింపఁజనదు. గృహస్థుఁడు తనయిలు నేరిన యతిథిని మేలురాక యడిగి, కాలు నేతులు గడిగికొన నుదక ముసఁగి వీరంబునం గూర్చుండ నియమించి, సాదరంబుగ నన్న పానమ్ము లమర్చి ప్రేమతో నెది యేని యడిగి, యతఁ డడిగినదానికి మక్కువతో నుత్తరముఁ జెప్పి, పయన మయినఁ గొంతదప్పు సాగనంపి, సంతసంపఁజేయవలయును. అతిథి, నేనితని గృహమున భుజింపఁగల నను నాన నాశ మొంది యెవని గృహమువలన మఱిలునో, వాని యన్నము దేవతలు పదియే నేఁడులదాక నారగింపరు. అతిథి యాశ భగ్న మొనరించినవాఁడు, వేయి కావళ్ళ సమిథలును, నూఱు కడవల నేయియు వేల్చినను ఫలము నందఁడు. సుక్షేత్రమున విత్తిన బీజము తద్దయు ఫల మిచ్చును. నశింపదు. అల్లె సత్పాత్రమునం దర్పింపఁబడిన యన్నము బహుపుణ్యద మగును. వ్యర్థము గాదు. సత్కరించు గృహి, యతిథిని, గోత్రము, ఆచారము, శాఖ, శాస్త్రము, దేశము, నామము నడుగక, మనంబున దేవుఁడుగ భావి

పవలెను. అతిథి సర్వదేవస్వరూపుఁడు గద. సువ్రతుఁ డగు యతియు, వేదాధ్యయననిరతుఁ డగు బ్రహ్మచారియు, నతిథియు, మువ్వరు నను దినము పూజింపఁదగుదురు. వైశ్వదేవము చేయకమున్ను, యతి బ్రహ్మచారులు వచ్చిన, వైశ్వదేవమునకు వలయు నన్నమును భాగించి, భిక్ష యిచ్చియె, వారిఁ బంపవలయును. వేదసంసారి, పెక్కండ్రు సన్న్యాసులు, బ్రహ్మచారులు వచ్చిన, ముగ్ధురక్షెన యథాశక్తి తోచినట్లయిన నత్కరింపవలెను. కలిగియున్న లేదనకుండఁ బెట్టఁజనును. సన్న్యాసికిహస్తాదక మిచ్చి భిక్ష పెట్టి మతియు హస్తమున నుదక మొసంగవలెను. ఆభిక్షున్నము మేయపర్వతముతో నమానము. ఆ యదకము సముద్రముం బోలును. గొడుగును గుట్టంబును గల రాజు అతిథిగ వచ్చిన సం దేహింపక దేవతగ భావించి పూజింపవలెను. దాన నేనుఁగు నెక్కుటయు నమృతపానము మొదలగు సమృద్ధియుఁ గల యింద్రరాజ్యముం బొందును. అధము లగు నేబ్రాహ్మణులు వైశ్వదేవము సేయక భుజించుచున్నారో వారు నిరర్థకు లై యపవిత్ర మగు నరకమునం బడుదురు. వైశ్వదేవములేనివారును, అతిథిసత్కారము చేయనివారును, సరకముల ననుభవించి కాకులై పుట్టుదురు. పాపి, చండాలుఁడు, బ్రహ్మహత్య చేసినవాఁడు, తల్లిదండ్రుల వధించినవాఁడు వీరిలో నెవఁడైన వైశ్వదేవాంతమున నతిథిగ వచ్చి పూజనొందిన స్వర్గముగలిగించును. తలకు బట్టఁ జుట్టుకొనిగాని, యెడమకాల్చిపై చేయి యుంచుకొనిగాని, దక్షిణదిక్కున కెదురుగఁ గూర్చుండిగాని, నిలుచుండిగాని, భోజనము చేసిన నది రాక్షసులకుఁ బెట్టిన యన్న మగును. ఏ గ్రామంబున వ్రతమును, వేదముఁ జదువుటయు లేక బ్రహ్మచారులు భిక్ష మెత్తుదురో రాజాయూరివారిని దండింపవలెను. వారు దొంగలను బోలినవారి కన్నముఁ బెట్టినవారుగద! క్షత్రియుండు ప్రజల కనురాగము కలిగి

చుచు నాయుధము చేతం బట్టి శత్రుసైన్యములం గెలిచి క్రూరజంతువుల వధించి న్యాయంబునఁ బుడమిం బాలించునది. పూల దండలు గ్రుచ్చి యమైడువాఁడు ఆరామంబునఁ బూవులు మాత్రము కోసికొనునట్లు రాజు ప్రజల లాభమునఁ గొంత యంశముం గొనవలె నుగాని బాగులుచేయువాఁడు చెట్టుల మొదళ్ళు నటికినట్లు మూలముం గొనఁ జనను. కోమటి వడ్డిబేగమును, రత్నములన్యవహారమును, పశువుల మేపుకొనుటయు, వ్యవసాయమును, నర్తకము ననెడు వృత్తుల జీవనముకొఱ కవలంబింపవలయును శూద్రునకు బ్రాహ్మణుల సేవింతుట పరమధర్మము. వాఁడు విప్రులయందు భక్తిలేక యేమి చేసిన నిష్ఫలమగును. శూద్రుఁడు ఉప్పు, తేనె, నూనె, చెరుగు, మజ్జిగ, నేయి, పాలు, ఈవస్తువులను జీవనముకొఱ కందఱును నమ్ముకొనవచ్చును. దోషంబొందఁడు. శూద్రుఁడు జగుగకున్నను మద్యములను, మాంసములను అమ్మినను, తినఁగూడని గోమాంసాదులను దిన్నను, బ్రాహ్మణస్త్రీలు మొదలైనవారిం గూడినను తత్తణము పాపి యగును. కపిలగోవు పాలు త్రావినను, బ్రాహ్మణస్త్రీలం గూడినను, వేదము నర్థము విమర్శించినను శూద్రుఁడు తత్తణము పాపి యగు.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్రు తి .

ఆంధ్రము .

అచారకాండము.

ద్వితీయాధ్యాయము.

అనంతరము కలియుగమునందు గృహస్థునకు శాస్త్రీయమైన కృషి, నాలుగువర్ణములలోను గృహస్థుడగుటవలనఁ గలిగిన సామాన్య కర్తవ్యము. దీనిపూర్వము పరాశరుఁడు చెప్పినట్లు తేటగంపెలిపెదను. యజనము మొదలగునాఱు కర్మలతోఁగూడిన బ్రాహ్మణుఁడు కృషి యునుజేయవలెను. ఆకలిగొన్నది, డప్పించెందినది, అలసినది, కుంటిది, తెవులుగొన్నది, మగతనములేనిది, యిట్టియెద్దులంగట్టి విప్రుఁడునున్న రాదు. దృఢములగుపవయవములుగలవియు, తెవులులేనివియు, మేసిత్రావి తనిసినవియు, బలిసిఱంకెలువేయునవియు, మగతనముకలవియునైన యెద్దులంగట్టి రెండుజాములుదున్ని పిమ్మట స్నానముచేయింపవలయును. బ్రాహ్మణుండీదోషముపోవుటకై శక్తికొలది జపము, దేవపూజ, హోమము, వేదపారాయణము వీనిలో నొకటిచేసి కలిమికొలది నొక రిద్దఱు మువ్వురు నలుగురు స్నాతకులకు భోజనముపెట్టవలెను. (సంతానముకై పెండ్లిచేసికొన ద్రవ్యముకోరువాఁడు, సర్వధనము దక్షిణ యిచ్చియజ్ఞముసేసిదరిఁద్రుఁడైసామ్రాటవేషించువాఁడు, తెరువరి, యజ్ఞము సేయఁగూచించువాఁడు, గురువును దల్లి దండ్రులను బోషింపధనమూసించువాఁడు, వేదముచదువు నెఱవేర్చుకొనఁగోరువాఁడు, రోగి వీగుతోమృత డ్రున్నాతకులనఁబడుదురు.) తానుదున్నిన పొలమునబండినవియు, నితరులచే దున్నింపఁ బడిన పొలమునఁ దానార్జించుకొన్నవియునైన ధాన్య

ములచేతను సాత్త్వికములైన పంచమహాయజ్ఞములను, శౌతములైన
యగ్నిష్టోమాదికృతువులను జేసి యాగము చేయఁగోరినవారికై ధాన్య
మిచ్చి కృతువుల జేయింపజనును. ఒకసంవత్సరము చేపలవేఁ టా
డువాఁ డెంతపాపమునొందునో యినుపకట్టు వేసిననాఁగటితో దున్ని
న నొక్కరోజున నంతపాపముం జెందును. వల పన్ని మృగంబులం బ
ట్టువాఁడు, చేపలవేఁ టాడువాఁడు, వ్యాధుఁడు (మృగవిధమే జీవికగల
వాఁడు) పిట్టలం జంపువాఁడు, కృషిచేసి రాశియొద్దకు వచ్చినవారికిఁ
బెట్టనివాఁడును సమాన మైనపాపముం బొందుదురు. వ్యవసాయము
చేయువాఁడు చెట్లుకొట్టుటవలనను, నేల పగులఁగొట్టుటవలనను, జీమ
లను బురువులను జంపుటవలనను గలిగినపాపముల నన్నిటిని గళ్ళమున
ధాన్యము ధర్మముచేయుటవలనఁ బోఁగొట్టుకొనును. బ్రాహ్మణుల
కుఁ గళ్ళమున ధాన్యము పెట్టనివానిని దొంగయనియును, నతిపాపి
యనియును, బ్రహ్మహత్య చేయువాఁడనియును జెప్పవలెను. కృషి
చేయువాఁడు రాజున కాటవభాగమును, దేవతల కిరువదియొకటవభాగ
మును, బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియవభాగమును, నిచ్చుటచే దోష
ముం దొలఁగించుకొనును. క్షత్రియుఁడును గృషిచేసికొని దేవతలను
బ్రాహ్మణులను బూజింపవలయును. అట్లు ణోమటియును, గాఁపును
వ్యవసాయము, వత్కము, శిల్పముఁ జేయఁదగుదురు. శూద్రులు వి
శేషలాభముం గలిగించుకృష్యాదులయం దాసక్తి గలిగి బ్రాహ్మణుల
సేవ మానిన నల్పాయుష్యము గలవారై నరికముం బొందుదురు. సం
దేహము లేదు. ఇది నాలుగువర్ణములవారికిని శాశ్వత మైనధర్మము.

శ్రీ పరాశర స్తోత్రం.

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

తృతీయాధ్యాయము.

అశుద్ధి కలుగును గానం బుట్టువునందును, జావునందును శుద్ధి ని జెప్పఁగలము. మయిలవచ్చిన బ్రాహ్మణులు మూఁడుదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండుదినములచేతను, గోమట్లు పదియేనుదినములచేతను, గాఁపులు నెలదినములచేతను శుద్ధిని జెందుదు రని పరాశరుండు పలికెను. బ్రాహ్మణులకు సంధ్యానందనాదికము ప్రసక్తించిన తత్కాలమున శరీరశుద్ధియును గలుగును. పురుషునందు బ్రాహ్మణులకు శరీరస్పర్శము నిందితముగాదు. పురుషు వచ్చిన బ్రాహ్మణులు పదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండు దినములచేతను, గోమట్లు పదియేనుదినములచేతను, శూద్రులు నెలతోను శుద్ధులగుదురు. మయిల వచ్చిన నన్ని హూత్రంబులును వేదంబులును గలబ్రాహ్మణు డొక్కదినముతో శుద్ధుఁడగును. ఒకవేదము గలవాఁడు మూఁడుదినములతో శుద్ధుఁడగును. అన్ని వేదము రెండును లేనివాఁడు పదిదినములతో శుద్ధుఁడగును. గర్భాధానము మొదలగుకర్మలు లేక సంస్కరము నాపానసంబు నాచరింపని (నామధారకుఁడు) బ్రాహ్మణుఁ డనుపేరుచూత్రము పొందినవాఁడు నగుచిప్పుడు పదిదినము లాశ్వాచముగలవాఁ డగును. ఉత్తమవర్ణాపురుషులవలన హీనవర్ణస్త్రీలయందుఁ బుట్టినవారు పితృసంబంధు లైనజననమరణములందుఁ బితృవర్ణమునకు విధింపఁబడిన యాశ్వాచమునే పొందుదురు. భిన్నజాతీయసంతతివిషయ మైనయాశ్వా

చము మూడుతరములదనుకనె కలుగును. సజాతీయుఁ డైదవవాఁ డైన నాఱవవాఁ డైన నేడవవాఁ డైనఁ బిండమువలన విడివడును. కూట స్థుఁడు మొదలుగ నాల్గవపురుషునియందు పదిరాత్రులతోను, అయిదవవానియందు దాఱురాత్రులతోను, ఆఱవవానియందు నాలుగురాత్రులతోను, ఏడవవానియందు మూడురాత్రులతోను శుద్ధి గలుగును. బుద్ధిపూర్వకముగఁ గొండచఱులం బడియుఁ, జిచ్చననుఱికియుఁ జచ్చినను, అసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినను, నామకరణము కానిబాలుఁడును, సన్యాసియుఁ జచ్చినను, దత్తణము శుద్ధి విధింపఁబడుచున్నది. ఒకసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినట్లు వినవచ్చిన మూడురాత్రులు గాని రాత్రీయుఁ బగలుఁ గాని యాశ్వాచము లేదు. తత్తణము స్నానంబున శుద్ధుఁడగును. బాలురు పన్నులు రాకపూర్వము చచ్చినను, గర్భపాతము గలిగినను, వారికి దహనము, నాశ్వాచము, నుదకము నిచ్చుటయు లేవు. గర్భమునకు స్రావము గాని పాతము గాని కలిగిన నాగర్భ మెన్ని నెలలు నిలిచెనో యన్నిదినములు తల్లికిఁ బురుడు కలుగును. నాలుగు నెలలు వెడలుదనుక గర్భముపోవుట స్రావము. అయిదవ యాఱవ నెలలయందు గర్భముపూవుట పాతము. ఏడవనూసము మొరలు గర్భమువెడలుట ప్రిసవ మగును. ప్రిసవమునఁ దల్లికిఁ బదిరాత్రు లాశ్వాచము కలుగును. బాలుఁడు పన్నులు వచ్చినవాఁ డైన రానివాఁ డైనఁ జూడాకర్మము చేసినపిదప మృతినొందిన దహనము చేసినట్లయిన సపిండులకు మూడురాత్రు లాశ్వాచము కలుగును. పన్నులు వచ్చుటకుఁ బూర్వము బాలుఁడు మృతుఁ డైన జ్ఞాతులకుఁ దత్తణముశుద్ధి. అది మొదలు చూడాకర్మము చేయకపూర్వము చనిపోయిన జ్ఞాతుల కొకపగలును రాత్రీయు నాశ్వాచము. చూడాకర్మ మైనతరువాత నుపసయనమునకుఁ బూర్వము మృతినొందిన మూఁ

దురాత్ములతో శుద్ధి. ఉపవయన మైనపిదపఁ బదిరాత్ములు మయిల
యగును. బ్రాహ్మచారికిని, ఎవరింటఁగిని వేల్వఁబడునో వారికిని నాశో
చముగలవారితో సంపర్కము లేకున్న వారికిని మయిలయులేదు. బ్రా
హ్మణుఁడు పుట్టువునందును, జావునందును సంపర్కమువలన దూషిం
పఁబడును. సంపర్కము మానుకొన్నవానికిఁ బురుషును మయిలయు
లేదు. శిల్పులు, (చిత్రములవ్రాత మొదలైనవి చేయువారు) పంటలు
చేయువారు, వైద్యులు, దాసులు, (స్త్రీలు, పురుషులును) మంగలవాం
డు, రాజులు, వేదము చదువుకొనుచున్నవారు తత్త్వణము శుద్ధిగలవా
రు. నియమము గలవాఁడును, యజ్ఞముచేఁ బవిత్రుఁడును, అగ్నిహో
త్రము సంపాదించుకొన్నవాఁడును, రాజును, రా జెవనికాశోచము లే
కయుండఁ గోరునో వారు నాశోచము లేనివారు. యుద్ధముచేయు ను
ద్యుక్తుఁడైనవాఁడును, అన్నాదిదానము చేయమొదలుపెట్టినవాఁడును
ఆపదను బొందినవాఁడును, పైతృకమున భోక్తగఁ బిలువఁబడినవాఁడు
ను, బదిరాత్ముల కాశోచము పట్టినవారివలెఁ దత్త్వణము శుద్ధులగుదు
రని ఋషులు విధించిరి. గృహస్థుఁడు పుట్టువునందు పురుటాలిని స్పృ
శింపకున్న స్నానముచే శుద్ధుఁడగును. ఆ స్త్రీ పదిదినములకు శుద్ధురా
లగును. సపిండుల కందఱకుఁ బురిటియం దస్పృశ్యత లేదు. తండ్రికి
స్నానమున శుద్ధి కలుగును. తల్లికిఁ బదిదినములకు శుద్ధి యగును. వేద
ము సాంగముగఁ జదివిన బ్రాహ్మణుఁడైన బ్రాహ్మణుఁడైన బ్రాహ్మణుఁడైన
సంసర్గము చేసిన నతనికి సూతకము కలుగును. సంపర్కమువలన
స్పృశింపఁదగని సంభవించునుగాని బ్రాహ్మణునియందు మఱియొక
దోషము లేదు. కావున నన్ని యత్నములచేతను విద్వాంసుఁడు సంప
ర్కము విడువఁ జనును. పెండ్లి, దేవోత్సవము, యజ్ఞము జరుగుచుం
డునడుమ పురుషుగాని మయిలగాని వచ్చిన బూర్వము వినియోగింపఁ

దలంపఁబడ్డ పదార్థము దేవతలకు బ్రాహ్మణులకు నిచ్చిన దోషము లేదు. పదిదినము లాచరింప వలసిన యాశౌచము నడుమ పురు డైన మైల యైన వచ్చిన మొదటి యాశౌచము పదిరాత్రులు గడచుదనుక నె యశుద్ధి గాని యితరాశౌచము లేదు. బ్రాహ్మణుల పాణిములు సంరక్షింప యత్నించి చచ్చినవారికిని, జెఱపెట్టఁ బడిన స్త్రీలను, బట్టఁ బడిన యావులను విడిపింపఁ బోయి చచ్చినవారికిని, యుద్ధమున మరణము నొందినవారికిని నొకరాత్రీ యాశౌచము. యోగాభ్యాసంబున నీశ్వరు నుపాసనము సేసిన సన్యాసియు, యుద్ధమున నెదురై మృతి నొందనవాఁడును నీ యిద్దఱు సూర్యుని మండలము భేదించి బ్రహ్మలోకముం బొందుదురు. శూరుఁడు శత్రువులచే నావరింపఁబడి భయము దెలుపు పోకు లాడకుండి చంపఁబడిన సంతములేని పుణ్యలోకములం బొందును. ఏ వీరుఁడు శత్రువు లాక్రమింప జడిసి చెదరి పాటి పోవు సైన్యముల రక్షింప వచ్చునో వాఁ డశ్వమేధము చేసిన పుణ్యము నొందును. ఎవ్వని శరీరము బాణములు, గదలు, దుడ్లు మొదలగు నాయుధములచే నఱకుల దెబ్బలం జెందినదో వాని నప్సరస్త్రీలు వరించి యానందము నొందింతురు. యుద్ధమందుఁ జంపఁ బడిన శూరుం గూర్చి దేవతాస్త్రీలు వేలకొలది “నామగఁడు నామగఁడు” అని త్వరతోఁ బరుగెత్తికొని వత్తురు. శోరిక లేని వా రైన, స్వర్గము శోరిన వా రైన యజ్ఞములు చేసియు, దపము లొనర్చియు నేపుణ్యలోకము నేవిధమునఁ జెందుచున్నారో యాలోకము నట్లు యుద్ధమునందుఁ బ్రాణములు విడిచిన వీరులును క్షణముననే పొందుదురు. గెలిచిన రాజ్యలక్ష్మీ గలుగును. చచ్చిన నచ్చరలతో సంభోగము లభించును. కావున యుద్ధమున మరణము నొందుటకు క్షణమున నశింఘస్వభాముగల యీ దేహము మీఁది చింత యేల ? నీతిశాస్త్రమున విధింపఁ బడిన యుద్ధమున ము

లికి నాటిన నొసటి నుండి జాతిన రక్తము నోటఁ బడిన నది యజ్ఞమునం
దు సోమపానమునలె స్వగఁము నిచ్చును. బ్రాహ్మణులు దిక్కుమా
లిన బ్రాహ్మణుని శవము మోచుచు నడచిత నడుగడుగున యజ్ఞ
ఫలముఁ బొందుదురు. ఈ మంచిపని చేసినవారికిఁ గీడుగాని, పాపము
గాని లేదు. వారు స్నానము చేసిన తక్షణముననే శుద్ధి నొందుదురు.
జ్ఞాతులు చుట్టములును లేని బ్రాహ్మణుని శవము మోచి దహనము
చేసినవారు ప్రాణాయామంబున శుద్ధు లగుదురు. చుట్టము నైనఁ
జుట్టము కాని వాని నైనఁ జనిపోయినవానిని దీసికొని పోవునపు
డు కూడ వెడలినవాఁ డాబట్టలతో స్నానముచేసి యగ్నిని స్పృశిం
చి ఘృతప్రాశనము చేసి శుద్ధి నొందును. బ్రాహ్మణుఁ డజ్ఞానంబున
క్షత్రియశవముతోఁ గూడ వెడలిన నెకదిన మాశౌచము పట్టి పంచ
గవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁ డగును. వైశ్యశవముతోఁ జనిన రెండు
రాత్రు లాశౌచము పట్టి యాఱు ప్రాణాయామము లాచరించిన శు
ద్ధి నొందును. శూద్రశవముతోఁ గూడ జనిన మూడురాత్రు లాశౌ
చము పట్టి సముద్రసంగమముగల నరియందు స్నానము చేసి నూలు
ప్రాణాయామంబు లాచరించి నేయి ప్రాశన చేసిన శుద్ధుఁ డగును.
శూద్రులు మృతుల కుదక మిచ్చి యాశౌచము పరిహరించుకొనినప్పు
డు వారిని బ్రాహ్మణులు చేరి చూడ వలయు నను నది శాశ్వతమైన
ధర్మము.

తృతీయాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ వరాశరస్త్వతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

చతుర్థాధ్యాయము.

శ్రీ యైనఁ బురుషుఁ డైన మానభంగమువలనఁ గాని, యతితో
పావేశమువలనఁ గాని, యతిస్నేహమువలనఁ గాని, యతిభయమువల
నఁ గాని యురిపెట్టుకొని చచ్చిన వారు దుఃఖాంధర క్తముతో నిండిన
యంధతమ మను పేసగల నరకమున మునిగి యరువదివేలేం ద్లుందు
రు. వీరికి ఆశౌచముపట్టుట, యడక మిచ్చుట, దహనము, కన్నీరు వి
డుచుట మొదలుగల వనులు చేయరాదు. వీరిని మోచువారు, దహన
ము చేయవారు, ఉరిత్రాటిని గోసెడిపాయను దక్షకృతముఁ జేసిన శు
ద్ధులగుదు రనిచతుర్ముఖుండు చెప్పెను. (మూఁడుదినములు వేడిసేరును
మూఁడు దినములు వేడిపాలును, మూఁడుదినములు వేడినీయును
ను ద్రావి మూఁడుదినము లుపవసించుట తక్షకృతము.) గోవు
లచేతను బ్రాహ్మణునిచేతను జంపఁ బడిన వారిని నురిపెట్టి చం
పఁ బడినవానిని స్పృశించువారు, మోచువారు, దహనము చేయు
వారు, కూడఁ జనువారు, నురిత్రాడు గోయ వారలును దక్షకృ
తము చేసి బ్రాహ్మణుల కన్నము పెట్టి వృషభముతోఁ గూడిన
యావును దానము చేసిన శుద్ధు లగుదురు. మనుష్యాఁడు పశువులుమొ
దలగు వారితోడఁ బ్రామాదికముగఁ బ్రయాణముచేయుట, కూ
ర్చుండుట, శయించుట మొదలగు సంహర్మము, విమ, పది, పండ్రెండు

దినములు, నెల, అరనెల, రెండునెలలు, అరసంవత్సరము, కొంచెముతక్కువ సంవత్సరము చేసిన క్రిందఁ జెప్పఁ గల ప్రాయశ్చిత్తము లాచరింపవలయును. సంవత్సరముకంటె పెక్కువకాలము సంవర్కము చేసినపతితునితో సమానుఁడే. మొదటిపక్షమున త్రిరాత్రీకృచ్ఛము (మూడు దినములు భుజింపకుండుట) చేయవలెను. రెండవపక్షమున ప్రాజాపత్యము (మూడు దినము లుదయంబున మూడు దినము లస్తమయంబున భుజించి మూడు దినము లడుగక దొరకిన యన్నముఁ దిని మూడు దినము లుపవసించుట) జరుపవలయును. మూడవపక్షమున సాంతవనకృచ్ఛము (గోవుయొక్క మూత్రము, గోమయము, పాలు, పెరుగు, నేయి, దర్భజలము వీని నాఱురోజులు భుజించి సప్తమదినమున నుపవసించుట) చేయఁదగును. నాల్గవపక్షమునఁ బది దినము లుపవాసము చేయవలెను. ఐదవపక్షమున పరాకృచ్ఛము (మనోనియమముగలిగి యితరచింతలేక పృథ్విండు దినము లుపవసించుట) చేయనగును. ఆఱవపక్షమున చాంద్రాయణము (దీనిలక్షణము గ్రంథకర్తముందుఁజెప్పఁగలఁడు) చేయునది. సప్తమపక్షమున రెండు చాంద్రాయణము లాచరింపవలయును. ఎనిమిదవపక్షమున శుద్ధికోటకు నాఱుమాసములకాలము వ్యాపించు ప్రాజాపత్యకృచ్ఛములు పదునై దాచరింపవలెను. ఏ స్త్రీ ఋతుస్నానము చేసి భర్తచే బిలువఁ బడి రాదో యాస్త్రీ మృతి నొంది నరక మనుభవించి పెక్కుజన్మముల విధవయగును. ఏ పురుషుఁడు రోగిగాక సమీపమున నుండి ఋతుస్నానము చేసిన భార్యతో సంగమింపఁజో వాఁడు భయంకర మగు శిశుహత్యయను పాపమున మునుంగును. ఈ యథఃమున సంశయము లేదు. పేదవాఁ డని, రోగియని, తెలివిలేనివాఁ డని భర్త సనాదరించిన స్త్రీ మృతి నొంది కుక్కయుఁ బందియు నై మఱిమఱియుం బుట్టును. ఏ స్త్రీ

పతి బ్రదికియుండఁగా నతని శుశ్రూష యుపేక్షించి నోములు నుపవాసములుచేయునో యా స్త్రీ భర్త యాయువును హరించును. సరకమును బొందును. భతఁ యనుమతిని బొందక యే స్త్రీ యైన వ్రతము చేసిన సదియంతయు రాక్షసులం జెందు నని మనుషులచేసియున్నట్లు స్త్రీ యైన చుట్టములకు జ్ఞాతులకు విషముపెట్టుట మొదలైన నాచరములు నీయునో గర్భపాతముఁ జేసికొనునో యట్టిదానిని నందఱు పండితులు బ్రహ్మహత్యవలనఁ గలుగు పాపమునకు రెండవదిగా నున్నది. గర్భపాతము చేసికొనుటవలనఁ గలుగును. కావున నా పాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదు. దానిని విడుచుట విహితము. ఎవ్వఁడు, “ అగ్నిచేతను, అగ్ని సోత్రాదికర్మచేతను నీ లోకమున ఫలములేదు ; పరలోకమున ఫలమున్నదో లేదో యెవఁ డెఱుఁగును? ” అని వేదోక్తిధర్మమువలనవిముఖుం డై యాచరింపఁజో వాఁడు కర్మచే జండాలుం డగును. జలప్రవాహమువలనఁ గాని, పెరుగాలివలనఁ గాని కొట్టుకొని నచ్చినవత్తన మెవనిక్షేత్రమున మొలచునో యాక్షేత్రస్వామి యాభీషముఫలము నందును. బీజస్వామికి భాగములేదు. అట్లే పరస్త్రీయందుఁ గనఁబడిన కుండగోళులు క్షేత్రాంతియొక్క పుత్తులే యగుచున్నారు. వారిలో క్షేత్రావంతుఁడు ఒత్తికియుండ గానునివలనం బుట్టినకొడుకు కుండుడు, క్షేత్రా చనిపోయినవలన జూచునివలన బుట్టినవాఁడు గోళకుండు. పెండ్లియాడినభార్యయందుఁ దాను గన్నకొడు కౌరసుం డనఁబడును. మృతుఁడు, నపుంసకుండు, రోగి వీనిలో నేవానియొక్కయైన స్వస్థిత్రిముచే నియమింపఁబడిన భార్యయందు నితరునివలన బుట్టినకొడుకు క్షేత్రాంతిజుం డనివెప్పుటచును. తల్లియైన దండ్రియైన నిచ్చినవాఁడు నత్తుడు. తగునివేకము గలవాఁడు పుత్తుఁడుగఁ జేయుకొంబడిన వాఁడు తిరుం డగును. అన్న పెండ్లిచేసికొనకుండఁజెండ్లాడినతమ్ముఁడు పరివే

త్త. అట్టియన్న పరివిత్తి. అట్టితమ్ముని వివాహముచేసికొనినస్త్రీ పరివేది ని. దాని నిచ్చుతండ్రి మొదలగువారు పెండ్లిచేయించువాడు ఈయైదు గురు సరకముం బొందుదురు. పరివిత్తియు, పరివేత్తయు రెండుకృచ్ఛములు, కన్య యొకకృచ్ఛము, ఇచ్చినవాడు కృచ్ఛాతికృచ్ఛము; (ఇరువదియొకదినములు పాలు త్రాగి యుండుట) యాజకుడు చాంద్రాయణము చేయవలయును. అన్న మఱుగుజ్జవాడు, మిక్కిలి పొట్టివాడు, నవుంసకుడు, నత్తినోటివాడు, మందుడు, పుట్టు గుడ్డివాడు, చెవిటివాడు, మూగవాడు గాని యై పెండ్లిలేకున్న దమ్ముడు పెండ్లాడిన గోషములేదు. పత్మిసోదరునికొడుకు, నవతిత్లొకొడుకు, పెంచుకోబడినవాడు వీరు పెద్దవారై పెండ్లిలేకుండినను తమ్ముడు పెండ్లాడినను నగులు సంపాదించినను గోషములేదు. జ్యేష్ఠ భ్రాతృయాధానములేకున్న దమ్ముడు డాధానముచేయరాను. అన్న సమ్మతినొంది యగుల సంపాదించుకొనఁజనునని శంఖుడు చెప్పును. పతి దేశాంతరము వెడలి వాతఁదెలియకున్న, మృతినొందిన సన్యసించిన నవుంసకుడైన బాపియైన నీయైదాపదలయందును స్త్రీలకు వేరొకపతి విధియింపఁబడుచున్నాడు. ఏస్త్రీ పెనిమిటి మృతినొందిన మఱిల వివాహమాడక బ్రహ్మచర్యము చేయునో యాస్త్రీ మృతినొంది బ్రహ్మచారులువలె స్వర్గమున జెందుచున్నది. మనుష్యునియందు మూఁడుకోట్లు నేబదిలక్షలు లోమములుండును. పెనిమిటి చనిపోయిన సహగమనముచేసిస్త్రీ యన్ని వేలసంవత్సరములు స్వర్గమున నివసించును. పాములవాడు బలిమిని గలుగునుండి పామును బైకి లాగులాగున ననుగమన మొనర్చినస్త్రీ భర్తను బాపముక్తునిఁ జేసి వానితోఁగూడ నానంద మొందును.

చతుర్థాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్థతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

పంచమాధ్యాయము.

త్రోడేలు, కుక్క, సక్క మొదలగునవి కఱచిన బ్రాహ్మణుడు స్నానముచేసి వేదమాత యగుగాయత్రీ జపింపవలయు. కుక్క కఱచినవాడు శక్తిమంతుడైన నాపుకొమ్మతో బూరించిననీట స్నానమును మహానదినంగమించు స్థలమున స్నానము, సముద్రము చూచుట వీనిలో దేనిచేతనైన శుద్ధి నొందును. వేదముచదివినైన వ్రతములు ముగించినైన స్నానముచేసినవాడు కుక్కకఱచిన బంగారముంచిననీట స్నానముచేసి నేయిద్రావిక శుద్ధుడగును. చాంద్రాయణము మొదలగువ్రతములు చేయువాడు కుక్క కఱచిన మూడురాత్రులు పవనముచేసి నాల్గవది నమన నేయియు దర్శనీరును ద్రావి పిమ్మట మిగిలినవ్రతము ముగింపవలయును. వ్రతముగలవాడైన లేనివాడైన కుక్కకఱచిన బ్రాహ్మణుడు విప్రుల మొక్కి వారిచే జూడఁబడుటచేతఁ బవిత్రుడగును. కుక్క మూర్ఖునినను, నాకినను, గోశృంగోకినను, నాచోటు మృత్తిక గలసి నీటితో గడిగి నిప్పుతో గాచిన శుద్ధిగలుగును. త్రోడేలుగాని, సక్కగాని కఱచినబ్రాహ్మణాస్త్రీ రాత్రీయుదయించిన గృహములను, నక్షత్రములను జూచినక్షణమున శుద్ధిజెందును. బహుశతమునందైన

మేఘావరణమునఁ జంద్రుఁడు గానరాకుండిననునతఁడు చెందినదిక్క-
యినం జూడవలయును. బ్రాహ్మణుఁడు లేనిగ్రామంబునఁ గుక్కకఱ
చినబ్రాహ్మణుఁడు వృషభము పృథ్వీణముసేసి స్నానముచేయఁగా
నే పవిత్రుఁడగును. చండాలునిచేతనైన (శూద్రునివలన బ్రాహ్మస్త్రీ
యందుఁ బుట్టినవాడు) శ్వపాకునిచేతనైన (సూతున కుగ్ర)యందుఁ
బుట్టినవాడు) గోవులచేత విఘ్నలచేత నాయుధము మొదలైనవానిచే
తనైనఁ జంపఁబడినట్టియుఁ దానేవిషముఁ ద్రావి చచ్చినట్టియు నాహి
తాగ్ని యగుబ్రాహ్మణుని సంనిహితజ్ఞాతి యమంత్రకముగ లాకికా
గ్ని చే దహనము చేయవలెను. ఈశవమును దాఁకినను, మోచినను,
దహనముచేసినను వారు బ్రాహ్మణుల సమృత్తిమెంది శుద్ధికై ప్రాజా
పత్యకృత్య మచరింపవలయును. కల్పఁబడిన యాయెముకలం గొని
పాలతోఁ గడిగి శ్రౌతాగ్నిచేఁ గల్పమునందుఁ జెప్పఁబడిన మంత్రము
లతో మఱుల దహనము చేయవలెను. ఆహితాగ్ని యగుద్విజుఁడు
పరదేశము వెడలి విధివశమున మృతినొందును. ఆతనియగ్ని గృహము
నం దుండును. ఋషి శ్రేష్ఠులారా ! అట్టిసమయమున నగ్నిసంస్కారము
సేయువిధము వినుఁడు. ఇట్టితోలు పఱిచి దానిమీఁద నేడువందల
మోదుగాకుతోడిమలతోను, దర్భలతోను బురుషహూపముగఁ గట్టవ
లయు. తలను నలువదియును, గంఠమునఁ బదియును, బాహువుల నూ
ఱును, వ్రోళ్ళుం బదియును, మొలముందువైపున నూఱును, గడుపున
నిన్నూఱును, వృషణంబుల నెనిమిదియు, శిశ్నంబున నైదును, దొడల
నిరువదియొకటియును, మోఁకాళ్ళుం బిక్కల నిన్నూఱును, గాలిబొట్ట
నవ్రోల నూఱును, మోదుగాకుతోడిమ లుంచవలయును. తదనంతరము
యజ్ఞముపాత్రముల నుంచునది. శిశ్నంబున శిష్య యనుపాత్రమును
సండంబుల నగ్ని మధించుదారువును, గుడిచేత జాహువును, నెడమచేత

నుపభృతమును, వీఁపునఱ్ఱోటిని రోఁకటిని, తాముత్తన దృషత్తును,
ముఖమున బియ్యము, నేయి, నువ్వులును, జెవిని బోక్షణిని, గన్నుల
నేతిస్థానిని, జెవిని, గంటను, నోటను, ముక్కునను బంగారుతునుకలు
నుంచవలయును. పుత్త్రిఁడైన, ప్రసాదరుఁడైన, మఱియొక చుట్టమైన
దానియందు నగ్ని హోత్రమునకు వాడుకొనువస్తువుల మిగత లేకుం
డనుంచి, యితఁడు స్వర్గముఁ జెందుఁగాత యని యొక నేతియాహుతి
వేల్పవలయు. పిమ్మటఁ గల్పమునఁ జెప్పఁబడిన మంత్రములతో నే
ర్పున దహనము చేయవలయును. ఇట్లావర్చిన నాయాహితాగ్ని బ్ర
హ్మహోకముం జెందును. యథాశాస్త్రముగ దహించినవారు సద్గతి నొం
దుదురు. తెలిసినవార మనుకొని యశాశ్రీయముగ సంస్కారముచేసిన
వా రల్పాయుష్యము గలవారై యపవిత్ర మగునరకమునం బడుదురు.

పంచమాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

అంధము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

షష్ఠాధ్యాయము.

అనంతరము ప్రాణివధంబులయందుఁ బ్రాయశ్చిత్తములం జెప్పెను. అవి నృద్ధపరాశరుఁడు పూర్వము చెప్పినవియు మనుస్మృతియందును వివరింపఁబడినవియే. కొంచ, బెగ్గురు, హంస, జక్కవ, కోడి, బాలపాదము, శరభము వీనిని జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు నుపవాసముండిన శుద్ధుఁ డగును. బలాకను, దీతువును, జిలుకను, బావురమును, బామును, మొసలిని జంపినవాఁడు పగలుపనసించిన శుద్ధుఁ డగును. వృకమును, గాకిని, గువ్వను, గోరవంకను, దిత్తిరిని జంపినవాఁడు రెండుసంధ్యలఁ బ్రాణాయామంబున శుద్ధి గాంచును. గడ్డ, చేగ, శిశాధము, గుడ్లగూబ, వీనిఁ జంపినవాఁడు పచ్చిదుంపలు, పండ్లు నొకదినమున భుజించి యింకొకదినము, నరదినము నుపవసించవలయును. వల్లువీ, టిట్టిభము, కోయిల, కాటుకపిట్ట, లావక, రక్తపక్షము వీనింజంపినవాఁడు రాత్రిభుజించినఁ బిత్తుం డగును. నీటి కాకి, చకోరము, పింగళి, ఖరరము, భారద్వాజము, మొదలైనవానిని జంపినవాఁడు శివపూజవలన శుద్ధుఁ డగును. భేరుండము, చామము, భాసము, పారావతము, కపింజలము మొదలైనవఱ్ఱు లన్నిటిలో దేని నైన నెఱచినఁ బగలు రాత్రియు నుపవాసము విధింపఁబడుచున్నది. ఎలుక, పిల్లి, పాము కొండచిలుక, ఉండుభము వీనిలో దేనినైనఁ జంపినవాఁడు బ్రాహ్మణులకుఁ బులగము (నువ్వు పెనరపప్పులతో వండిన

యన్నము) పెట్టి యినుపదండము దక్షిణ యాయవలయును. నీటికోతి
 ఉడుము, తాజేలు, ఏడుబంది వీనిని జంపినవాడు వృంతాకఫలముల
 మాత్రము తిని యొకపగలు రాత్రియు నుండిన శుద్ధుడగును. తోఁ
 డేలు, నక్క, ఎలుగు, చిఱుతపులి, కుక్క వీనిని జంపినవాడు మూఁ
 డుదినము లుపవసించి బ్రాహ్మణుని కొఱకుఁ గుంచెడు నూపులు
 దానముచేయవలెను. ఏనుగు, గుఱ్ఱము, ఎనుము, దున్నపోతు, లొట్టి
 య వీనిని జంపినవానికి మూడువేళల స్నానముచేసి పగలు రాత్రియు
 నుపవాసముచేతను శుద్ధికలుగును. లేడి, కోతి, సింగము, చిత్రిము,
 పులి వీనిని జంపినవాడు మూడుదినము లుపవాసముండి బ్రాహ్మణు
 లకు సంతర్పణ మొనర్చిన శుద్ధిఁ జెందును. మృగము, గోహిత్తు, పంది
 మేక, పొట్టేలు, వీనిని జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు నుపాషణ
 మొనరించి దున్నక పండిన (నీవార) ధాన్యము సంబంధియైన యన్న
 ము తినవలెను. ఇట్లు నాలుగుకాళ్ళజంతువుల నన్నిటిని, అడవిమృగము
 లను జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు భుజింపకుండి జాతవేదన మను
 మంత్రము జపింపవలయును. చిత్రములు వ్రాయువాడు మొదలగు శి
 ల్పులు, వంటవాండు, కాపులు, ఆడువారు వీరినిఁ జంపినవారు రెండు
 ప్రాజాపత్యము లాచరించి పదియావుల నొకయూబోతును దానము
 చేసిన శుద్ధు లగుదురు. నేరములేని కోమటిని, రాజునైనఁ జంపినవాఁ
 డు రెండతికృచ్ఛము లాచరించి యిరువదియావుల దానము సేయవల
 యును. శూద్రకృత్యములం దగిలినకోమటిని, మహాపాతకము లాచరించి
 న ద్విజుని జంపినవాడు చాంద్రాయణ మొనర్చి ముప్పదియావుల దా
 నముచేయవలయును. ఏబ్రాహ్మణుడైనఁ జండాలునిఁ జంపినఁ బ్రా
 జాపత్యకృత్యముఁ జేసి రెండావుల దానము సేయవలయును. రాజు,
 కోమటి, శూద్రుడు వీరుగాని మఱియొకరుగాని చండాలునిఁ జంపిన

కృచ్ఛ్రము సగముచేసిన శుద్ధుఁ డగును. దొంగతనము చేసిన చండాలునినైన, శ్వపాకునినైనఁ జంపిన బ్రాహ్మణుఁడు పగలు రాత్రియు నుపసించి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁ జెందును. బ్రాహ్మణుఁడు శ్వపాకచండాలులతో సంభాషించిన వేదము చనువుకొన్న బ్రాహ్మణులతో సంభాషణమువలన నైన నొకమాటు గాయత్రి జపించుటవలన నైన శుద్ధుఁ డగును. చండాలునితో నేకశయ్యఁ బరుండిన మూఁడుదినము లుపసంపవలయును. చండాలునితో నొకతోవ నడచిన గాయత్రిఁ దలంచినఁ బవిత్రుఁ డగును. చండాలునిఁ జూచిన నాక్షణమున నె సూర్యునిఁ జూచువది. మాలవానిఁ దాఁకిన నాబట్టలతో స్నానము చేయవలయును. మాలవాఁడు తృప్తిపొందిన బావుల నీటి నెఱుంగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁ డొకపగలు భుజింపకుండుటవలన శుద్ధుఁ డగును. ఎఱిగి త్రాగిన నెకపగలు రాత్రియు నుపవాసము వలన శుద్ధుఁ డగును. మాలవాండు కుండలు ముంచిన నూతనీరు త్రావినవాఁడు మూఁడు దినములు గోమూత్రమును, యవలపిండియు భుజించుటచే శుద్ధుఁ డగును. మాలవాని కుండయందున్న యుదకము నెఱుంగక త్రావి, యప్పుడే తెలిసి వమనముచేసికొన్న ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. అట్లుగాక యాడలము జీర్ణమైన సాంతపన కృచ్ఛ్రమాచరింప వలెను. ఎఱిగి యట్టి నీరుత్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు సాంతపన కృచ్ఛ్రమును, క్షత్రియుఁడు ప్రాజాపత్యమును, వైశ్యుఁడు దాని యందు సగమును, శూద్రుఁడు నాల్గవభాగమును బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. చాకలి మొదలగు కడఁకాతులవారి పాత్రములయందున్న నీరు, పెరుఁగు, పాలు నెఱుంగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు రాజు, కోమటియు బ్రాహ్మకూర్పముతోఁ గూడిన యుపవాసమున శుద్ధు లగుదురు. శూద్రుఁడు యథాశక్తి దానము

చేతను, నుపవాసముచేతను శుద్ధుఁ డగును. సద్బ్రాహ్మణుఁ డెఱుంగక యేవిధముచేతనైన మాలవానియన్నమును దిన్న గోమూత్రమును యవలపిండియుఁ బదిదినములు భుజించుటచే శుద్ధి గాంచును. స్నానము మొదలగునియమము గలవాఁడు గోమూత్రముతో వండినయవాన్నము ప్రతిదిన మొక్కొక్కకబళముఁదినుచుఁ బదిరోజులు వ్రతము చేయవలెను. ఎవనియింటనైనఁ జండాలుఁడు తెలియఁబడక కొంతకాల ముండిన, నెత్తింగి వచ్చినవానియందు బ్రాహ్మణులు దయచేయుదురు. వేదములం దుడముట్లు జదివి ధర్మముల నెత్తింగినవారు మునిముఖములవలనఁ బుట్టినధర్మశాస్త్రములఁ జదివి యాపాపమేళనమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము విధించి వానిని రక్షింతురు. ఆయజమానుఁ డాయింటివారందఱను దినము మూఁడువేళల స్నానములుచేయుచు గోమూత్రముతో వండినయవాన్నమును, బెరుఁగు, నేయి, పాలు వీనిలో నొక్కొక్కదానితో మూఁడు మూఁడు దినములును పిమ్మట నొక్కొక్క దినమును భుజింపవలయును. అభక్ష్యముపోలికగాఁ గాన్పించినట్టియు, నెంగిలి, పురుపు లుండినట్టియు యావకము తినరాదు. పెరుఁగు, పాలు వేర్వేరుగా మూఁడువలములు నేయి యొకపలమును జేర్చుకొనవచ్చును. రాగియు గంచును వెలిమి డిత్తో శుద్ధు లగును. బట్టలు తడిపినఁ బరిశుద్ధము లగును. మృనత్రయములు పారవేయునది. కుసుంభము, బెల్లము, ప్రత్తి, ఉప్పు, నూనె, నేయి వీని నతిశయముగఁ గాలుటకు ద్వారమున నుంచి యాయింట నివ్వంటింపవలయును. ఇట్లు శుద్ధి నొంది పిమ్మట బ్రాహ్మణసంతర్పణముచేసి బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియావులు నొకయెద్దును దక్షిణ యాయవలెను. మత్రియు నాభూమి కట్టఁబడినచోట నలుకుటచేతను, దక్షిణచోటఁ ద్రివృటచేతను, బ్రాహ్మణులు నివసించుటచేతను శుద్ధి

నాందును గాని కుండలవలె విడువజనదు. పొలముననైనఁ బొరుగూరు
వెడలునపుడైన నెఱుంగమిచే మూలవాండ్రితో నెల సంపర్కముచేసిన
నెలయును, బక్షము సంపర్కముచేసినఁ బక్షమును గోమూత్రముతోడి
యవాన్నమును భుజించుటచే శుద్ధి నొందును. చాకిత, పాదరక్షలు
కుట్టువానిస్త్రీ, ఎఱుకలసాని, చెంచిత వీండ్రలో నెవతెయ్యెన నాలుగు
వర్ణములలో నెవరియింటనైన నెఱుంగరాకయున్నఁ డెలిసినతరువాత
వెనుకఁ జెప్పఁబడిన ప్రియశ్చిత్తములో సగమే యీచరింపనగు. ఆయి
ల్లంటింపనక్కఱలేదు. మిగిలినదంతయు నొనర్పవలయును. చండాలుఁడు
బ్రాహ్మణులలో నెవరియింటినడుమనైనఁ జూఁబడిన వాని యిల్లు
వెడలఁగొట్టి మృన్మయములు తీసివేయవలెను. నేయి మొదలగుద్రవ్య
ముల నింపినకుండల నెన్నడును విడువవలదు. గోమయము కలిపిన
సీశ్యతో గృహ మంతయుఁ గడుగ వలయును. బ్రాహ్మణునకు వ్రాణ
మున దుగళంధర క్తము పుట్టి పురువులుపెట్టిన, గోమయము, గోమూ
త్రము, పాలు, పెరుగు, నేయి వీనితో మూఁడుదినములు స్నానము
చేసిన, వీనినె త్రావిన శుద్ధుఁ డగును. రాజు బంగార మైదుమాష
ములయెత్తు దానము చేసిన శుద్ధుఁ డగును. కోమటి యపవాసము
చేసి గోదానము చేసిన శుద్ధి నొందును. శూద్రుఁ డుపవాసము చే
యవలదు. దానముచేతనే పవిత్రుఁ డగును. బ్రాహ్మణులు ప్రియ
శ్చిత్తము సంపూర్ణ మను వాక్యమును మొక్కి తలతోఁ గైకొను
నది. ఆ వాక్య మగ్నిష్టోమముచేసినఫల మొసంగును. జపము, తపము,
యజ్ఞము మొదలగు నన్నిటి లోపము బ్రాహ్మణుల వాక్యముచేతను
బూర్తిగాంచును. గొప్పోగము, అలయిక, కఱపు, శత్రువువలన
నుపద్రవము గలిగిన నుపవాసము, వ్రాతము, హోమము బ్రాహ్మణు
లచేఁ జేయింపనగు. ఇట్లు చేయింప కున్నను బ్రాహ్మణుల సంతో

పపెట్టిన వా రనుగ్రహించి యన్నికోరికలను కలుగఁ జేయుఁ జాలుదురు. బలహీనుఁడును, బాలుఁడును, వృద్ధుఁడును ననుగ్రహింపఁ దగుదురు. ఇతరుల ననుగ్రహించినఁ బాపము సంభవించును గాన నట్లు చేయవలదు. ప్రేమచేతనైన, ద్రవ్యమునఁ దానచేతనైన, భయముచేతనైన, జ్ఞానముచేతనైన బలవంతుని ననుగ్రహించినవాని పాప మా బ్రాహ్మణులం జెందును. ప్రాణావసానకాలమునఁ బ్రాజాపత్యము మొదలగు వ్రతములు విధించువా రా పాపముఁ బొందుదురు. ఏ మనిన దేవుని స్మరించుట యను గొప్ప కార్యము చెడును. నెమ్మదిగ లశరీరముగలవాని కట్టి కార్యహాని లేదు. కాఁబట్టి వెఱవఁ జనదు. స్వస్థునికిఁ బ్రీతినిధిగఁ దెలివిలేమిచేఁ దాము వ్రతములుచేసి యతని కావశ్యకములు కా వని చెప్పువార లతనిపాపము పోకుండఁ జేయుటం బట్టి యపవిత్ర మైన నరకమునం బడుదురు. బ్రాహ్మణుల ననాదరించి తానె యొకవ్రతమును గలిపించుకొని యుపవాసముచేసిన నది నిష్ఫల మగును. పాపము నశింపదు. ధర్మజ్ఞు లైన ద్విజులు పెక్కండు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించుట ముఖ్యము. ఒక్కవిప్రీక్షైన నట్టి వ్రతమును విధింపఁ జనును. తానె యాలోచించుకొన్న శిశుహత్య వలనఁ గలుగు వ్రత్యవాయము నొందును. బ్రాహ్మణులు సంచరించు నట్టి పుణ్యనది యనఁ బడుదురు. పరిశుద్ధు లగునుజనులవాక్యముచేత నె పాపులు నిర్మలు లగుదురు. వేదవేత్త లాడినవాక్యముల దేవతలంగీకరింతురు. బ్రాహ్మణుఁడు సకలదేవతాన్యూఁపుఁడు. అతనివాక్యము వేరువిధమునఁ గాదు. బ్రాహ్మణుల యంగీకారముతోఁ గూడినయుపవాసము, వత్సము, స్నానము, తీర్థము, మంత్రానుష్ఠానము తపస్సును సంపూర్ణముగ లాభముం గలిగించును. పక్షమగు నన్నమును పురుగు, ఈఁగ, వెండుగిక తాఁకినయెడల నాయన్నము నడుమ

నీళ్ళు, నించక భస్మమును జల్లవలయును. ఏబ్రాహ్మణుడు భోజనముచేయుచు నెడమచేతఁ గాలుతాఁకునో వాడు తనయెంగిలి తిన్నపాపముఁ జెందును. ఎడమచేతితో బాత్రీమును బట్టియుండక భుజించినను నాపాపమే కలుగును. పాదరక్షలు తొడిగికొని మంచముపైఁ గూర్చుండి, నిలుచుండియు భుజింపవలదు. భోజనముచేయుచున్నపుడు కుక్కను మాలవానిని జూచినను భుజింపరాదు. ఏయన్నము తినఁ గూడదో, అన్న మెట్లుశుద్ధిఁ జెందువో యదియంతయుఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు మీకుఁ దెలుపుదును. ద్రోణముగాని, యాథకముగాని బియ్యముపెట్టి వండినయన్నము కుక్కయైనఁ గాకియైన నెంగిలిచేసినఁ దాను బండితుఁడైన నీయన్న మెట్లుశుద్ధిఁజెందు నని యడుగవలయును. వారు నిరూపించినట్లు శుద్ధి చేయవలయును గాని యంతయన్నము విడువరాదు. వేదమును వానియంగములు నెఱిగి ధర్మశాస్త్రమును బాలించునట్టి బ్రాహ్మణులు, ముప్పదిరెండుకుంచములు ద్రోణమనియు, రెండుకుంచము లాథకమనియు నిణఁయించిరి. వేదములు ధర్మశాస్త్రములు నెఱింగినవా రీపరిమాణము గలద్రోణమైన నాథకమైన బియ్యముతో వండినయన్నమే పరిశుద్ధిఁ జెందునని తలంపుదురు. బ్రాహ్మణుడు స్వల్పమైన యన్నము కాకులైనఁ గుక్కలైన నెంగిలిచేసినను గోవుగాని గాడిదెగాని మార్కొన్నను బాటవేయునది. ధనికుని యొక్క ద్రోణపరిమితమును, వేదవానియొక్క యాథకపరిమితము నగునన్నము శుద్ధిచేయఁదగును. తాఁకినదియు, చొంగతగిలినదియు నగు నగునన్నమంతయుఁ దీసివేసి బంగారముతోఁ గూడినయుదకము చల్లి యగ్నిచేఁగాఁచవలయును. ఇట్లయన్న మగ్ని బంగారు నీరు విపులవేదనాదముచేతను దత్తణము భుజింపఁదగినది యగును. నేయి, యావుసాలు, వీనిని గుక్కలు మొదలగునవి యెంగిలిచేసినఁ గొంచెమైన విడువవలయును. అధికమైన నేయికాఁచుటచేతను పాలు అగ్ని మంటచుట్టు త్రొప్పుటచేతను శుద్ధములగును.

ఆటవయధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్రు తి.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్రు తి.

ఆంధ్రము.

(ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

సప్తమాధ్యాయము.

అనంతరము పరాశరుఁడు వలికినట్లు వస్తువుల శుద్ధి వక్కాణిం చెను. కట్టవస్తువులు చెక్కుటవలన శుద్ధి నొందును. కంచు వెలిమి డిచేతను, రాగి పులుసుచేతను శుద్ధములగును. వ్యభిచరించిన స్త్రీగర్భ ధారణము లేకుండిన రజోదర్శనమువలన శుద్ధి జెందును. వీధులనుండి వచ్చిన నీరు చేరినయేరు, ప్రవాహవేగముచే గలక పోయినతోడనే పరిశుద్ధిచెందును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు, నేహేతువుచేతనైన నసవిత్రతనొందిన నూలుకడవలనీళ్ళు తోడి పాఱఁబోసి పంచగవ్య ములు చల్లినం బవిత్రము లగును. ఎనిమిదేండ్లయూదుగల కన్య గౌ రియనియు, తొమ్మిదియేండ్లది రోహిణియనియుఁ బదియేండ్లది కన్య యనియుఁ బిలువఁబడును. పుటిమ్మట రజస్వల యనియుఁ జెప్పఁ బడును. పండ్రోండవయేఁడు వచ్చినకన్య కెనఁడు పెండ్లిసేయఁజో వాని పెతరులు నెలనెలయందు నాకన్యరజస్సు త్రావుదురు. కన్యపెండ్లిలేక రజస్వలయైన తల్లి, తండ్రి, పెద్దన్న మువ్వురును సరకము నొందుదు రు. ఏబ్రాహ్మణుఁడు కావరమున నెఱుంగక యాకన్యకఁ బెండ్లాడు నో వానితో మాటలాడరాదు. వానిపట్టి నుంచుకొని భుజింపరాదు. పెండ్లి కాకుండ రజస్వలయైన కన్య వృషభి ; దానిమగఁడు వృషభీపతి యనంబడును. ఎవ్వఁడు వృషభితో నొకరాత్రి సంగమించునో వాఁ డు మూఁడుసంవత్సరములు అనుదినము భిక్షాన్నముఁ దిని గాయత్రి

జపించిన శుద్ధిజెందును. ప్రాద్దుగ్రంథినిపిమ్మటఁ జండాలుని, బతితుని, బురుటాలిని, బీనుఁగును స్పృశించినఁ జంఘ్రుని జూడవలయును. సంభవింపకున్న నగ్నినైన బంగారునైనఁ జూచి బ్రాహ్మణులసమత్రిని బొంది స్నానముచేసిన శుద్ధిఁగాంచును. వాకిటినుండి బ్రాహ్మణస్త్రీ లొకరినొకడు స్పృశించిన స్నానపర్యంతము భోజనములేకుండినఁ, బవిత్రురాండ్రుదురు. ముట్టుత లైనబ్రాహ్మణస్త్రీయును రాక్షస్త్రీయు నొండొరులం దాఁకిన మొదటిది యరకృచ్ఛము, రెండవది నాల్గవభాగముకృచ్ఛమును నాచరింపవలయును. వెలుపలనుండినబ్రాహ్మణస్త్రీయుఁ, గోమటిస్త్రీయు నన్యోన్యము స్పృశించిన బ్రాహ్మణస్త్రీ ముప్పాతికకృచ్ఛమును, గోమటిస్త్రీ పాతికకృచ్ఛము నాచరింపవలయును. విప్రవనితయు శూద్రస్త్రీయురజస్వలలై పరస్పరము స్పృశించినఁ బాటుత కృచ్ఛముచేతను, శూద్రస్త్రీ దాసముచేతను బవిత్రులగుదురు. రజస్వలయైనస్త్రీ నాల్గవదినమున స్నానముచేసి శుద్ధురాలగును రజస్సు నివర్తించినపిదప దేవతలయొక్కయుఁ బితరులయొక్కయుఁ గార్ష్యములు చేయనర్హురాలగును. ప్రతిదినము స్త్రీలకు రోగనశమున రజస్సు ప్రవించిన దానిచే నపవిత్రతలేదు. అది యకాలముండుఁ గలిగినదిగాన వైకౌలిక మనఁబడును. రజస్సు ప్రవర్తించుచుండునంతకాలము దైవశిశ్మకర్మముల వంట మొనలగునవి యాచరింపఁదగదు. రజస్సు స్రవించుట మానినపిదప సంగమమునందును, ఇంటిపనులు చేయుటయును యోగ్యతకలుగును. మొదటిదినమునఁ జండాస్త్రీయును, రెండవదినమున బ్రాహ్మణుని జంపినస్త్రీయును, మూడవదినమునఁ జాకితయునుగఁ జోల్పఁబడును. నాల్గవదినమున శుద్ధురాలగును. రోగపీడితునకు స్నానముచేయు నావశ్యకము సంభవించిన రోగము లేనివాడు పదిపాదులు స్నానముచేసి ప్రతిపర్యాయమును రోగిని స్పృశించుచు

నచ్చిన శుద్ధికలుగును. ఎంగిలిచేసికొన్న బ్రాహ్మణుని, నెంగిలిచేసి
కొన్న బ్రాహ్మణుడు, కుక్క, శూచ్రుడు తాకిన నెకరాత్రీ యు
పచానముచేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిజెందును. ఎంగిలిచే
సికొనిన శూచ్రుడు, ఎంగిలిచేసికొనని బ్రాహ్మణుని దాకిన నావి
పుణ్యము న్నానమువలన శుద్ధుడగును. ఎంగిలిచేసికొన్న శూచ్రుడు డ
ట్టి బ్రాహ్మణుని దాకిన బ్రాజ్యపత్య మాచరింపవలయును. కల్లు
తాకినకంచు తక్కుమెంపట్టుటచేతను, గాల్పుటచేతను శుద్ధమగును
గాసి వెలిమిడితో దోముటచేతనే పవిత్రముకాదు. కంచు, ఆవా
ఘ్రాణించినను, శూచ్రుడెంగిలిచేసినను, గుక్కలు కాకులు పాడుచే
సినను బరిమాణులు వెలిమిడితో దోముటచేతనే పవిత్రమగును.
కంచుపాత్రమునఁ బుక్కిటిని రుమిసినను, గాళ్ళుగడిగినను దాని నా
నునెలలు భూమిలో బాతిపెట్టి మఱల వాడుకొనఁదగును. ఇనుప
వస్తువులనుపవనిముట్లతో నొరయుటచేతను నీన మగ్నియందుంచుటచేత
ను విశుద్ధములగును. దంతములు, ఎముకలు, కొమ్మలు, వెండి, బం
గాలు, రత్నములు, వినితో జేయఁబడినవస్తువులును, శంఖమును నీటి
తో గడిగిన శుద్ధములగును రాతిచిప్ప మఱియొకరాతితో రాచికడి
గిన శుద్ధమగును. మంటికుండ కాల్పుటచేతను, ధాన్యము నీళ్ళుచల్లు
టచేతను శుద్ధములగును. వెదురుచాపలు మొదలగునవియు, నారచీర
లును, దెల్లపట్టుబట్టలు, దూదిబట్టలు, గంబలి, భుజపత్రచరమ్రములు వీనికి
నుదకము చల్లుటచే శుద్ధికలుగును. మంజగడ్డితో నల్లినయాననమును,
జేటయును, జనపనారగోనెలు, పండ్లు, త్రోళ్ళు, కట్టుత్రాళ్ళును జలము
పోక్షించుటచే శుద్ధములగును. దూదిపావులు, తలగడలు, రంగుబ
ట్టలు, మొదలగునవి యెండవేసి పిదప నీళ్ళుచల్లిన శుద్ధిగాంచును.
పిల్లులు, ఈగలు, పురుగులు, పిట్టలు, కప్పలు నివియపవిత్రములను

స్పృశించి పవిత్రములను స్పృశించినను ఎంగిలిలేదు. కాళ్ళు గడిగి కొనుట మొదలైన పనులయందు నేలఁబడి వచ్చిన నీరు తాకినను, మాటలాడునపుడు ఒండొరు నోటితుంపురు లొడలిపైఁ బడినను, భోజనము చేసినపిదపఁ గడిగినను నదలక చేతిచము రంటియున్నను ఎంగిలిలేదు. తమ్ములము, చెఱకు, పండ్లు, పెండ్లి వేళఁ దినఁబడు పెరుఁగు మొదలైనవి యజ్ఞమునఁ ద్రావఁబడు సోమరసము, వీనియందు, భుజియింపఁగ మిగిలినచమురునందు వలెనే యెంగిలిదోషము లేదని ధర్మజ్ఞులు చెప్పుదురు. వీధులలోని బురదనీళ్ళు, ఓడలు, త్రోవ, గడ్డి, పండిటికలతోఁగట్టిన చెట్టుతీనియలు మొదలగునవియు గాలిచే నెండచేతను శుద్ధిఁజెందును. జారీకొమ్మ మొదలగుదానినుండి యెడతెగక పడెడు నుదకధారయును, గాలిచే రేగినఘాళియును స్త్రీలు, ముదుసలులు, పిల్లలును నెన్నఁడు నశుచిలేనివారు. శత్రుసైన్యమువలన దేశమున కుపద్రవము కలిగినప్పుడును, బరదేశమున నున్నయపుడును, రోగములు, విపత్తులు వచ్చినప్పుడును దనయొక్కయుఁ దనకుటుంబమువారియొక్కయు దేహంసరక్షణము చేసికొనినపిమ్మట శాస్త్రీయ మగుధర్మమును జక్కఁగా నాచరింపవలయును. తెగులు మొదలైనవానిచే దార్ధ్యము లేని వాఁడుపవిత్రవస్తువులతో నైన నన్యవస్తువులతో నైన దేఱి నెమ్మది కలిగినపిమ్మట ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును. ఆపద గడచినపిమ్మట ధర్మము నాలోచించి శుద్ధిసంపాదించుకొని స్వస్థచిత్తుడైన ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్ర వి.

ॐ

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

అష్టమాధ్యాయము.

కష్టతాశ్శతో నున్న యావు లటునిటు నేరీతితో తాడుబిగిసి చచ్చినయెడఁ దలంపు లేకుండ వచ్చినయీ పాపమునకుఁ బరిహార మెట్లు కలుగును ? వేదములును, వానియంగములును, ధర్మశాస్త్రము నెఱింగి స్వధర్మము ననుసరించు బ్రాహ్మణుల సన్నిధికిం జని వారితోఁ దన పాపమంతయు విన్నవించునది. వేదము చదివి యర్థ మెఱింగి కర్మములు చేయువారు బ్రాహ్మణుల ననఁబడుదురు. సవితను దెలుపు గాయ త్రియొక్క జపమును సంధ్యోపాసనమును, అగ్ని కార్యము చేయుటయు లేక వ్యవసాయముచేసికొని బ్రదుకువారు బ్రాహ్మణులను పేరు మాత్రము పొందుదురు. వృతములు చేయుటయు, వేదములు చదువుటయు లేక బ్రాహ్మణత్వజాతిమాత్రమున బ్రదుకువారు వేలకొలది (కూడినను బరిషత్తు) నభ యనఁబడదు. ధర్మశాస్త్రములు చదివి పండితుల మనుకొనుచును బుద్ధిమాంద్యమునఁ బొరపడి యెఱుంగక యేపాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము తప్ప జెప్పుచున్నారో యాపాపము నూఱువిధముల వారినిజెందును. ధర్మశాస్త్రము చదువకయు వినికీచేఁ బ్రాయశ్చిత్తము సమముగాఁ జెప్పిన దాని నాచరించువాఁడు పవిత్రుఁడగును. చెప్పినవాఁడు ధర్మశాస్త్రవచన ముదాహరించుట లేమిచేఁ బాపమునొందును. వేదములు పాఠముగాఁ జదివినవారు స

లుగురైన ముగ్గురైన నైకమత్యమున నిశ్చయించినది ధర్మము. ఐకమత్యము నొందనివారు వేలకొలది వచన ముదహరించి చెప్పినను ధర్మముకాదు. ధర్మశాస్త్రీతాత్పర్యము న్యాయముగ నిష్కర్షించి సత్యమగుధర్మమును విధించువారికిఁ బాపము వెలుచుచున్నది. రాతియందున్న నీరు గాలిచేతను, ఎండచేతను, నశించునట్లు సభవారి యాజ్ఞచే నొనరునిపాపము నశించును. రాతియందున్న నీరు పూర్వమునందు వలె రాతియందునుండక యెండను గాలిని జెందక నశించినట్లు పాపము చేసినవానియందు నుండదు. సభవారిని జెందదు. స్వరూపనాశనమునె పొందును. వేదములు చదివి యాహితాగ్నులు సమభులు జగుబ్రాహ్మణులు సలుగురైన ముగ్గురైనఁ బరిషత్తని చెప్పఁబడుదురు. ఆహితాగ్నులు కాకున్నను, వేదములును వేదాంగములును దుదవలకుఁ జదివి ధర్మము లెఱింగినవా రైదుగురైన మువ్వరైనఁ బరిషత్తనఁ బడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి యజ్ఞములు చేయుచు వేదములు చదువుటకొఱకు వ్రతములొనర్చి స్నానము చేసినవారిలో నొక్కఁడును బరిషత్తగును. ఇట్లయిదుపక్షములు చెప్పఁబడినవి. వారు దొరకకున్నఁ దమవృత్తిచేతనే సంతోషము గలవారు ముగ్గురు పరిషత్తని చెప్పఁబడుచున్నారు. అటుపిమ్మట బ్రాహ్మణులని పేరుమాత్రము పొందినవారు వేలకొలది యున్నను బరిషత్తు కారు. కట్టితోఁ జేయఁబడిన యేనుగు, తోలుతోఁ జేయఁబడిన మృగము వేదము చదువని బ్రాహ్మణుడు వీరు మువ్వరుఁ బేరుమాత్రము పొందువారు. నిర్జన మగుచోటు గామమనియు, నీరులేనిది నూయి యనియు, వెలిమిడియందు వేయుట సఠోమమనియుఁ జెప్పఁబడినట్లే వేదముచదువని వారు బ్రాహ్మణులనఁబడుచున్నారు. నపునకుఁడు శ్రీలయందు వ్యర్థుడగునట్లును, జోటి నేల పండనియట్లును, మూర్ఖున కిచ్చినధనము

నిష్ఫల మగునట్లును వేదాధ్యయనము లేనివిపుడు కొఱమూలినవాఁడు. చిత్తరువు లనేకావయవములతో నేర్పఱుపఁబడియు మెల్లగ రంగులువేసిన వెనుకఁ బ్రకాశించులాగున జన్మచేతఁ గలిగినబ్రాహ్మణ్యము సమంత్రకములైన కర్మలచేత హెచ్చును. ఉపనయనము మొదలగుసంస్కారములుగల వానితోఁ గలసి బ్రాహ్మణు లనుపేరు పొందినవారు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించిన నాపాపకర్మ లగుబ్రాహ్మణులును వాఁడును నరకరమును బొందుదురు. వేదము చదువుచున్న వాడును బంచయజ్ఞములం దాసక్తి గలవాడు నైనబ్రాహ్మణులు పంచేదియములచే సుఖమనుభవించుచున్నను మూఁడులోకములఁ దరింపఁజేయఁ జాలుదురు. శ్రుతానములం దుంచఁబడి పృథ్విలిం చినమస్తము దహించునగ్నివలె వేదవేత్త యగుబ్రాహ్మణుఁడు సర్వాన్నములు తిన్నను దైవమె యనంబడును. జలమున నపవిత్రము లగు వస్తువు లన్నియు నుంచఁబడిన యట్లే సమస్తపాపమును బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుని యందుంచవలెను. వారట్లే పవిత్రులఁజేసి పవిత్రులుగానె యుందును. గాయత్రీలేని బ్రాహ్మణుఁడు శూమ్రునికంటె నపవిత్రుఁడగును. గాయత్రీచే బ్రతిపాదింపఁబడు పరమాశ్రుతత్వ మెఱింగిన విపులు జనులచేఁ బూజింపఁబడుదురు. దుష్స్వభావుఁ డయ్యును బ్రాహ్మణుఁడు పూజింపఁదగును. శూమ్రుఁడు వశీకృతేంద్రియఁ డయ్యును పూజింపఁవగఁడు. ఎవఁడైనఁ జెడ్డయావును విడిచి మిక్కిలి పాలిచ్చుగాడిదెను బితుకఁ బోవునా? ధర్మశాస్త్ర మనురథ మెక్కి వేదమనెడి కత్తిఁదాల్చిన బ్రాహ్మణులు లీలగానైన దేనిని జెప్పుదురో యది పరమధర్మ మని చెప్పఁబడ్డది. నాలుగువేదములు చదివినవాఁడును ధర్మాదిప్రమాణజ్ఞుఁడును, వేదషడంగముల నెఱింగినవాఁడును, ధర్మశాస్త్రములు చదివినవాఁడును, గృహస్థశ్రమము మొదలగు నా

శ్రమము గలవాఁడును బదుగురకుఁ దక్కువగానిజారు ముఖ్యసభ
యనఁబడుదురు. స్వల్పములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము బ్రాహ్మణులు
విధింపఁజనును. గొప్పకార్యములయందు రాజసమృతిని బొందికాని
తామె పరిహారమువిధింపరాదు. అట్టిబ్రాహ్మణుల నుల్లంఘించి రాజు
ప్రాయశ్చిత్తము చేయింపఁగోరిన నాపాపము నూఱువిధముల రాజం
బొందును. ఎల్లప్పుడు దేవాలయమునెదుటఁ బ్రాయశ్చిత్తము నిర్దేశించి
యాత్మశుద్ధి కొఱకు కృత్యముచేసి వేదమాతయగు గాయత్రీ జపియిం
చునది. గోవధముచేసినవాఁడు జట్టుతోడఁ దల గొఱిగించుకొని
మూఁడువేళల నది మొదలైనవానియందు స్నానముచేసి రాత్రి గోవుల
మధ్యమున నివసించి పగలు గోవులతో సంచరింపవలెను. ఎండ, వాన,
చలి, మిక్కిలిగ పీచుగాలి పీనివలన గోవులకు యథాశక్తి సంరక్షణ
ముచేసి గాని తనరక్షణముచేసికొనరాదు. తనయొక్క యైనఁ బరుల
యొక్కయైన నింటనైనఁ, బోలముననైనఁ గళ్ళముననైన నాపుమేయు
చున్నను, దూడ పాలు ద్రావుచున్నను నివారించువారితోఁ జెప్పరాదు.
ఆవులకు నీళ్ళు పోసినపిదపఁ దానుద్రావవలెను. ఆవి యింటికి వచ్చు
చున్నప్పుడు తానును రాజనును. ఆవు తెగులుచేఁ బడినను, బురద
లోదిగఁబడినను యావచ్చుక్షిణో లేవకె త్తవలెను. బ్రాహ్మణులను
గోవులను రక్షింపఁ బ్రాణములు విడువ సాహసించువాఁడు చచ్చినను
బ్రదికివను బ్రహ్మహత్యవలన విడుపుఁజెందును. గోహత్యకుఁ దగున
ట్లు ప్రాజాపత్యమును విధింపవయును. కావునఁ, బ్రాజాపత్యమును నా
లుగువిధముల విభజింపవలయును. ఒకసంవత్సరము, రెండుసంవత్సర
ములు, మూడేండ్లు, నాలుగేండ్లు వయస్సుగల యావును జంపినవారు
శ్రమముగ నొక్కొకదినము, రెండురెండుదినములు మూఁడుమూఁడు
దినములు, నాలుగునాలుగుదినములు, నొంటిపూటభోజనము, రాత్రి

భోజనము, నన్నాదిక మడుగకుండుటయు, నుపవాసమును, రాత్రిని జేయవలయును. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొన్నపిదప బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టి దక్షిణ యిచ్చి శుద్ధిగలిగించు పవమానసూక్తములు మొదలైనవాని జపింపవలయును. గోవధముచేసినవాడు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టుటచేత శుద్ధి నొందును నందియము లేదు.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్రో తి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

నవమాధ్యాయము.

గోవుల గాపాడుటకొరకు మేయకుండ నడ్డగించినను, గట్టిపెట్టినను దోషములేదు. అది బుద్ధిపూర్వకమైన గోహత్య యని యూహింపవలగు. నండముకంటె (చెప్పగల గుణములుగలది) బెద్దది యగుదుడ్డు మొదలైన దానితో నావురు బడఁగొట్టి చంపిన వెనుకఁ జెప్పినదానికి రెండంతలు ప్రాయశ్చిత్తము నాచరింపవలయును. రోధము, బంధనము, యోక్తము, పాతము నని గోహత్య నాలుగువిధములగును. రోధమున నాల్గవభాగమును, బంధనమున సగమును యోక్తమున ముప్పాతికయుఁ, పాతమున నంతయుఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. దొడ్డి యిల్లు చొరరానితోవలు, మెఱకయుఁ బల్లము నగుచోట్లు, ఏళ్ళు నముద్రములు చెఱువులు మొదలగువానియందు,

నదీనంగమమునను, గాలినచోటను నాఁగుటచే గోవులు చచ్చుట రో
 ధ మనఁబడును. మెకత్రాకు, కట్టుత్రాకు, మత్తి యేనైనఁ ద్రాళ్ళు,
 కంఠమున నందమునకుఁ గట్టఁబడు గంటలత్రాకు, నొనటిగవ్వలత్రా
 కు, యిట్టివానిచేఁ గట్టఁబడి యింటనైన నడవియందైన నావుచచ్చుట
 యుఁ, గట్టకుండియు నిట్టిత్రాళ్ళుఁ దానె చిక్కుకొని చచ్చుటయు బం
 ధనమని తెలియవలయును. నాఁగలి, బండి, కళ్ళమందలిరాడు, వీనికిఁ
 గట్టఁబడుటచేతనైన, వీవున గోనెలు వేయుటచేతనైన బాధకలిగి వృష
 భము చచ్చుట యోక్తమువలనఁ గలిగినది. కావరించి యొడలెఱుం
 గక చిత్తవిభ్రమమొంది తెలిసియో తెలియకయో, తలంచియో త
 లంపకయో, యాగ్రహించి కష్టలతోనైన, రాళ్ళతోనైన నావును గొ
 ట్టుట యది చావకున్నను బాత మనఁబడును. బొట్టనవ్రేలంత లావు
 ను జేతెడు పొడవును బచ్చిదియునై యాకులతో నున్నది దండ మ
 నఁబడును. పూర్వము తెగులుగొని చిక్కియుండిన యావు దండము
 తోఁ గొట్టినంతఁ మూర్ఛిల్లి పడిన నది మఱల లేచి యైదు, ఏడు, ప
 ది యైన నడుగులు నడచినను మేత మేసినను, నీళ్లు, త్రాగినను పాప
 ములేదు. ఆవు చూలునిలిచినది మొదలు పక్షముదనుకఁ బిండమనియు
 నెలదనుక సమీతమనియు, నాటవనెలతున దనుక సచేతనమనియు,
 బిడపనచేతనమనియు నాలుగువిధముల విభజింపఁబడును. పిండము
 పోఁగొట్టినఁ బ్రాజాపత్యమున నాల్గవభాగమును, సమీతమున సగము
 ను, సచేతనమున ముప్పాడికయు, సచేతనమున నర్వము నాచరింపవల
 యును. మొదటిదానియందు నొడలి వెండుకలును, రెండవదానియం
 దు గడ్డమును, మూడవదానియందు జుట్టువిడిచియును, నాల్గవదాని
 యందు జుట్టుకూడను క్షౌరము చేయుచుక్కోవలయును. మొదటిదాని
 యందుఁ బంచెలచావును, రెండవదానియందుఁ గంచుపాత్రమును,

మూడవనానియందు వృషభమును, నాల్గవదానియందు నావు నెద్దు
ను దానముచేయవలయును. అన్నియవయములు పూర్ణములై, తల
మెడ మొదలగు నవి యేరుపడి కడుపున నిటునటు తిరుగుచుఁ గనఁబ
డు గోవుదూడ వధించిన రెండుప్రాజాపత్యములు చేయవలయును. రా
తితో నైనఁ గఱ్ఱతో నైన గోవుకొమ్మ విఱుగ గొట్టినవాఁడు నాల్గవ
భాగమును, ఎముక విఱుగఁగొట్టినవాఁడు సగమును, తెవియూడఁ గొ
ట్టినవాఁడు ముప్పాతికయు, బడఁగొట్టినవాఁ డంతయుఁ బ్రాజాపత్య
ము నాచరింపవలయును. కొమ్మలు, ఎముకలు, నశుము, విఱుగఁగొ
ట్టఁబడినమీఁదట నాగో వాఱుమాసములదనుక బ్రదికిన వధప్రాయ
శ్చిత్తము లేదు. వ్రతము చేయువాఁడు పుండుపడినచోటను, విత్తిగిన
చోటను జమురు రాచుచును మఱిల దిట్టపడుదనుక మేతవేయుచును,
నుండవలయును. అన్నియవయవములు బాగుపడుదాక దానిచక్కఁ
గ మేపి బ్రాహ్మణునియెదుట మొక్కి విడువవలయును. ఇట్లుచేసిన
నవయవము లన్నియు సంపూర్ణిగాక, యొడలు చిక్కియుండిన వానికి
విశింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తమున సగము నిర్దేశింపవలెను. అచ్చు
పోయుటయు, దానికి ముందుగఁ బనుపు మొదలగుదానితో గుర్తు
చేయుటయు లేనియెద్దనకుఁ బరువెత్తినను దింపినను రాత్రి రక్ష
ణమునకు మేయసేయక కట్టిపెట్టినను దోషములేదు. ఎక్కువకా
ల్చిన నాల్గవభాగమును, నెక్కువ పరు వెత్తిన సగమును, ముక్కు
నఁ ద్రాడువోయఁ జల్లిపొడిచిన ముప్పాతికయుఁ, బడిచచ్చువో యని
తోచు నదులఁ గొండలఁ ద్రొప్పి నశింపఁజేసిన నంతయుఁ బ్రాయశ్చి
త్తము చెప్పనగును. ఆవును గఱ్ఱతోఁ గొట్టి చంపిన సాంతపనమును
(దీనిలక్షణము చెప్పఁబడఁగలదు) మంటిబెడ్డలతోఁ గొట్టించినఁ బ్రా
జాపత్యమును, రాళ్ళు గొట్టించినఁ దక్షకృచ్ఛమును నాయుధమునఁ

జంపిన నతికృప్రమును జేసిన శుద్ధులగుదురు. పాంతపనమున నైదు గోవులును, బ్రాహ్మపత్యమున మూడును, దప్తకృప్రమున నెనిమిదియు, నతికృప్రమునఁ బదుమూడును దానము చేయవలయును. ఇతరులజంతువులఁ జంపిన యజమానులకు మత్రియొక జంతువునైన, తగు వెలనైన, నీయఁ జనుననిమనువు చెప్పెను. కట్టిపెట్టఁబడియున్న యేడ్డు గృహముకాలి చచ్చినఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు ఒకపాదము కృప్రము యథాశాస్త్రముగఁ జేయఁ జనును. మేయకుండ నాఁపుట, కట్టిపెట్టుట, బరువెత్తుట, కొట్టుట, కొండలపైఁ దోలుట, మెడనుబలుపును గట్టుట ఈయాటను గోహత్యకుఁ గారణము లగును. రక్షణార్థ మన యవములఁ గట్టిన త్రాటితో గోవు చచ్చిన నాపాపము సగము ప్రాయశ్చిత్తమునఁ బోవును. కొబ్బరి పీచు, జనపనార, ముంజగడ్డి, నూలు వీనితోవేయఁబడిన త్రాళ్ళచే, గొలుసులచే గోవులఁ గట్టరాడ్డు. వేరుత్రాళ్ళు దొరకక కట్టినను మెలకువతో గొడ్డలి పుచ్చుకొని కనిపెట్టి యుండవలెను. దర్భత్రాళ్ళతోనైన, రెల్లుత్రాళ్ళతోనైన దక్షిణముఖముగ గోవును గట్టిపెట్టవలయును. ఈత్రాళ్ళ నిప్పు దగులుకొని కాలినను బాపములేదు. ఈత్రాడునఁ గాండయేదైన నుండికాలిన నాదోషము గాయతీజపమువలనఁ బోవును. ఆవును, నూతులు బావులున్నచోటికిని, చెట్లునఱకెడుచోటికిని దోలినను, మాంసము తినువారి కమ్మినను గోహత్యచేసినవాఁ డగును. అచ్చుపోసినపు డాఁబోతును బూజించి పరుగెత్తింతురు. అప్పుడు తొమ్మిది, చెవి కడ్కుపైన బద్దలయ్యెనఁ, బాడునూతఁ బడివెలికి లాగునపుడు మెడ కాళ్లు విత్తిగియెనఁ జచ్చినఁ ద్రిపాదకృప్రము చేయవలెను. ఆవులు లోతునూతులలోఁ, బెద్దచెఱువులలో, నదులయానకట్టలలోను నీళ్ళుత్రావడిగి చచ్చిన యజమానునకుఁ బాపములేదు. ధర్మము కొఱకు నూతులు, ఏటి రేవులు,

చెఱుపురేవులు, మఱి యేవియైనఁ ద్రవ్వించినవారు వానియం దావులు పడి చచ్చినను బాపముం బొందరు. ఇంటిలోనికి వెడలుచు వచ్చుచుండెడు మార్గమునను, బసులసాలయందును గోతులు త్రవ్వినవారును, ఇంటిపనుల కావులుతిరిగెడు చోట గోతులు త్రవ్వినవారును, ఆ గోతులయం దావులుపడి చచ్చినఁ బాపముం బొందుదురు. రక్షణము కై రాత్రి త్రాటితోఁ గట్టిపెట్టఁబడిన యావులు పాములచేతఁ గాని పులులచేతఁగాని చంపఁబడినను, ఇంట నిప్పంటుకొని పిడుగుపడి చచ్చినను యజమానునకుఁ బాపములేదు. శత్రువు లూరు కొట్టినపుడు బాణములు తగిలియైన, నిల్లువిఱిగిపడియైన, నతివర్షము గురిసియైన నావులు చచ్చినను స్వామికిఁ బాపములేదు. ఆవులు యుద్ధమునఁ జచ్చినను, బాకల నగ్నియంటించుటచేఁ జచ్చినను, అడవినిప్పున నూరుతగులుపడి చచ్చిన నధిపతికి దోషములేదు. రోగము మాన్పుటకుఁ గాల్పుటకైనఁ గోయుటకైనఁ గట్టినను, గర్భమువెడలింప యత్నించినను, జావుసంభవించినను నాపనులు చేయువారికిఁ బాపములేదు. కట్టుటచేతనైన మేత యాటంకపెట్టుటచేతనైన బెక్కు గోవులు చచ్చిన వైద్యుఁడు శాస్త్రము. తప్పి చికిత్స చేసినప్పుడువలె రెండంతలు పాపము వచ్చును. ఆవులు, నెడ్డులు చచ్చిపోవుచుండఁ దప్పింప యత్నింపక చూచుచుండు జనులందఱుఁ బాపముం బొందుదురు. ఒక్కగోవును బలువురు జనులు కూడి కొట్టి చంపినపుడు, ఎవని దెబ్బవలనఁ జచ్చుటయుఁ దేటవడకున్న రాజయొక్క పురుషులు దైవ శోధనముచేఁ గొట్టిన వాని వేయిపాచి పాయశ్చిత్తము చేయింపవలెను. దైవవశమున నొక గోవును బలువురు చంపిన వారందఱు గోహత్యకు విధింపఁబడిన పాయశ్చిత్తమున నాల్గవభాగము చేసి కొనవలయును. కొట్టిన రక్తమగవడును ; తెగులు కొన్న చిక్కియుండును ; పాము కలుచిన చొంగలు కలుగును ; ఇట్టి

గురుతులచే పెదకి కారణము కనుగొన వలయును. దెబ్బలు కనుపడ కుండిన మేతకుఁ ద్రోలిన మేయక వ్రోవపట్టి నడచుట, లోపల నవయ వములు విఱుగుటకు గురుతుగా నుండును. సమస్తశాస్త్రము లెఱింగిన ముఖ్యుడైన యామనువుచేతను నిట్లే గోహత్య చేసినవాఁడు చాంద్రా యణము చేసికొనునది యని ప్రియశ్చిత్తము విధింపఁ బడినది. తల వెండుకల నుంచుకొనఁదలఁచిన నీప్రియశ్చిత్తము రెండంతలు చేయ వలెను. అట్టి వ్రతములు చేసినపుడు దక్షిణయు రెండంత లీయవలెను. రాజైన రాజుకొడుకైన మిక్కిలి వినికిగల బ్రాహ్మణుడైన ట్డెరము చేయించుకొనకుండిన నిట్లు ప్రియశ్చిత్తము చెప్పనలయును. సువాసి నులకును, కన్యలకును వపనము చేయింపవలసి నపుడు వెండుక లన్ని టి నెత్తివట్టి రెండంగుళములు మాత్రము కత్తిరింప వలయును. స్త్రీల కు మొదళ్ళంట ట్డెరమును, దూరముగ నావు లున్నచోట పరుండుట యుఁ, గూర్చుండుటయు, నావుఁ దొడ్డియందు రాత్రి నివసించుటయు, బగలు గోవుల వెంబడిఁ జనుటయు, నదులు సముద్రములు గలియు చోటుల నడవులయందును నివసించుటయు, జర్మములు ధరించుట యుఁ గూడవు. తక్కిన వ్రతమే చేయనగును. మూఁడు వేళల స్నానమును, దేవతలఁ బూజించుటయును, గృహము చాంద్రాయణము మొదలగు వ్రతములు చుట్టముల నడుమఁ జేయుటయు స్త్రీల కావశ్య కములగును. వ్రతము సాంతమగు దనుక నింట నెప్పుడునుండి పవిత్రురాలై నీమము నడుపవలయును. ఈ లోకమున నెవఁడైన గోహత్య జేసి యెవరికిఁ దెలియకుండఁ జేయఁ గోరిన, వాఁడు భయంకర మైన కాలపూత్రమునెడు సరకముం బొందును. నిస్సందేహము. ఆ సరకము వలన విడిపడి మనుష్యలోకమున నపుంసకుఁడును, దుఃఖము గలవాఁడును, కుష్ఠరోగము గలవాఁడునై యేడు జన్మము లెత్తును. ఆ

హేతువు వలనఁ దన పాపము తెలిపి విధింపఁ బడిన ప్రాయశ్చిత్తము నర్పి, పిమ్మట స్త్రీలు పిల్లలు రాజు గోవులు బ్రాహ్మణులు వీరియందు మిక్కిలి కోపము లేనివాఁడుగా నుండవలయును.

శ్రీ ప రా శ ర స్త్రో తి.

— ❧ —

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

దశమాధ్యాయము.

నాలుగు వణముయందు నన్నిటి యందును బాప పరిహారము న కనుకూలమైన ప్రాయశ్చిత్తముం జెప్పఁగలను. స్వభార్యకంటె నితరస్త్రీ సంగమింప దగనిది. సంగమించినఁ బవిత్రతకొఱకుఁ జాంద్రా యణము చేయవలయును. బహుళ పాద్యమినాఁడు ప్రతమారంభించి పదునాలుగు కబళములు ఘజించి, విదియ మొదలను దిన మొక్కొక కబళము తగ్గించుచు నమావాస్యనాఁడు పవనము చేసి మఱల శుద్ధ పాద్యమి నాఁడు కబళము ఘజించి ప్రతిదిన మొక్కొక కబళము వృద్ధిచేయవలయును. ఇది గదచాంద్రాయణ విధానము. ఆకబళము కోడి గుడ్డంతటిదిగఁ జేయవలయును, ఇంతకంటె నెక్కువగఁ జేయుటవలన నగు పాపము వలన నావ్రతము చెడును గాన చంద్రావ్రతము గలిగించు పుణ్యమును, బాప పరిహారమును గలుగవు. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన యనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలయును. రెండు గోవులను వస్త్రముల జోడును బ్రాహ్మణులకు దక్షిణ యీ

యవలయును. చండాలి (శూద్రుని వలన బ్రాహ్మణస్త్రీయందుఁ బుట్టినది.) శ్వపాకి (క్షత్త్రవలన నుగ్రియందుఁ బుట్టినది.) వీండ్రితో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు బ్రాహ్మణుల యానతివలన మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి, జుట్టుతోడ క్షౌరము చేయించుకొని, రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దక్షిణ యిచ్చినఁబవిత్రుఁడగునని పరాశరుఁడు చెప్పెను. రాక్షసఁగోమటి యైనఁ జండాల స్త్రీతో సంగమించిన రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి గోమిథునముల దానము చేయవలయును. కావు చండాలిని నైస, శ్వపాకి నైనఁ బొంద నేని ప్రాజాపత్య కృచ్ఛము చేసి నాలుగు గోవులను, నాలుగు వృషభములను దానము చేయవలయును. ఎఱుంగక, కన్నతల్లి, ఒక తల్లి కడుపునఁ బుట్టిన తోఁబుట్టువు, స్వవణభార్యయందుఁ బుట్టిన కూతురు వీరిఁ గూడిన మూఁడు కృచ్ఛములు చేయవలయును. మూఁడు చాంద్రాయణములు చేయవలయును. శిశ్నము కోసికొనుటచేత శుద్ధుఁడగును. కన్న తల్లియొక్క యప్ప చెల్లెండ్రితో నెత్తిగి సంగమించినను నిట్లే శిశ్నము ఛేదించుకొన వలయును. వారి నెఱుంగక కూడిన రెండు చాంద్రాయణములు చేసి, పదియావులను బది వృషభములను దానము చేసిన శుద్ధి కలుగునని పరాశరుఁడు చెప్పెను. కన్నతల్లి కాక తక్కిన తండ్రిభార్యలను, తల్లిచెలికత్తెలను, సహోదరుని కూతును, గురు భార్యను, గోడలిని, సోదరుని భార్యను, మేనమామ భార్యను, దన వంశపు స్త్రీని గూడినవాఁడు మూఁడు ప్రాజాపత్యములు చేసి గోమిథునము దక్షిణ యిచ్చినఁ బవిత్రుఁడగును, దీన సందియము లేదు. పసులను, వెలయాలి, గేదెను, లొట్టియను, గోఁతిని, గాడిదెను బందిని గూడిన ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. గోవుతో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి యొక యావును

దానముచేసిన శుద్ధుండగును. గేదె, లొట్టియ, గాడిదె, వీని నొక్కప
ర్యాయము కూడినవాఁడు ఒకపగలు రాత్రియు నుపవాసము చేసిన ప
విత్రుండగును. శత్రుసైన్యమువలన నుపద్రవము, యుద్ధము, కఱపు, బ
హుజనులుచచ్చుట, బలాత్కారమున స్త్రీలనెత్తికొనిపోవుట, భయ
మువలనివీడ, ఇట్టియాపదల నెల్లపుడును తనభార్యను రక్షించుకొన
వలెనుగాని యుపేక్షించి తానెవరు వెత్తరాదు. చండాలులతో సంప
ర్కముకలిగిన స్త్రీ శ్రేష్ఠులగు బ్రాహ్మణులను పదుగురను సభచేయిం
చుకొని తనపాపము వారితో విన్నవింపవలయును. తరువాత వారిన
మృతినిబొంది కంఠములోతుగల నూతియందు ఆపువేడ నీళ్ళునిండఁ
బోసి దానియం దుపవాసముతో నొకపగలురాత్రియుండి వెలువడి
మఱునాఁడు వపనముచేయించుకొని యవాన్నముఁదిని పిమ్మటమూఁ
డుదినము లుపవాసముచేసి నాల్గవ దినమునఁగంతములోతు గలనీళ్ళు
లోనుండి ఘౌదవదినమున శంఖపుష్పలతయును, వేరు, ఆకు, పువ్వు
పండును బంగారు, పంచగవ్యములు వీనితోఁగాచిన నీరుత్రావి యాట
వదినము మొదలు ముట్టుతయగుదనుక నొంటిపూట భుజింపవలయును.
వ్రతముచేయునంతకాలమును నింటికి వెలుపలనేయుండవలెను. ప్రియ
శ్చిత్తము చేసికొనినయనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనముపెట్టి
యావునువృషభమును దానముచేసిన శుద్ధికలుగునని పారాశరుఁడు
చెప్పెను. నాలుగువర్ణముల స్త్రీలును, కృశ్రము, చాంద్రాయణమును
జేసిన శుద్ధులగుదురు. భూమియెట్టివో స్త్రీయునట్టిద. కనుక ప్రాయ
శ్చిత్తముచేయించి చేర్చుకొనఁజనునుగాని విడువరాదు. కట్టి, కొట్టి, జ
డిపించి, చెరపెట్టిబలాత్కారమున భోగింపఁబడిన స్త్రీసాంతపనకృశ్ర
ముచేసిన పవిత్రులగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. ఏస్త్రీతలంపులే
నిదయ్యును సెకపర్యాయము దురాత్ములచే భోగింపఁబడునో యాస్త్రీ

ప్రజాపత్యము చేతను, రజోదర్శనముచేతను బవిత్త్రురాలగును. ఎవని భార్య కల్లుద్రావునో వాడు పాపము గల సగము శరీరము కలవాడగును. అట్టిభార్య రూపమైన సగము దేహము గల పురుషునకుఁ బవిత్రీతలేదు. ఆపురుషుడు గాయత్రీని జపించుచు సాంతపనకృహము నుజేయవలెను. ఆపుపంచితము, గోమయము, పాలు, పెరుగు, నేయి, దర్భలనీళ్ళు నీ యారింటి నాటు దినములు భుజించుటయు నొకదినము పవానము చేయుటయు సాంతపన కృహ మనఁబడును. భర్త చనిపోయినను, దేశాంతరము వెడలి వాతఁ తెలియకుండి నను, ఏస్త్రీనివారింపువారులేక పరపురుషునితోఁ గూడి బిడ్డలఁ గనునో పాపము చేయుస్వభాము గల యా పాపాత్మురాలిని పరదేశము వెడలఁగొట్టవలయును. ఏబ్రాహ్మణస్త్రీ తండ్రి మగఁడు మొదలగువారుగాక తక్కిన పురుషునితోఁ బ్రియముగఁగూడి దేశాంతరము వెడలునో దాని నష్టయని బంధువులలోఁ బ్రకటింపఁదగును. అది మరల నింటికివచ్చిన వెడలఁగొట్టఁజనును. ఏస్త్రీ బంధువులను, పెనిమిటిని, కొడుకుల విడిచి కామంబుననైన శాస్త్రమెఱుంగకయైన గ్రామాంతరములఁ జిరకాల ముండుటకు వెడలునో దానికిఁ బరలోకము చెడును. బంధువులలో నెన్నఁడుఁ జేర్చఁబడదుగాన నిహలోకము మిక్కిలి చెడును. ఏస్త్రీయైనఁ బెద్దలయెడల నవమానబుద్ధిగాని యవివేకముగాని చెందుటవలనఁ గోపించి పెనిమిటి మొదలగువారు కట్టలు మొదలగువానితోఁ గొట్టిన నొక్కతెయు నిచ్చవచ్చినట్లు వెడలిన నదిమరల నింటికిరావచ్చును. ఇట్లు వెడలిన స్త్రీ పదిదినములదనుక వ్యభిచరించినట్లు వినరాకున్నఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేకుండఁ జేర్చుకొనఁదగునుగాని విడువఁదాదు. చెడినట్లు వినవచ్చిన విడుచునిది. విడువనియెడల మగఁడు కృత్రమును బంధువులు సగము కృత్రమును జేయవలయును. అట్లు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొ

ననివారియింట భోజనముచేసినను నీళ్ళుత్రావినను నొకదిన ముపవాస ముచేతశుద్ధుఁడగును. బ్రాహ్మణస్త్రీ కోపముచేతనైన, కొట్టుట మొదల గు కారణముచేతనైన లేచిపోయినపుడు పరపురుషునితోఁ గూడకున్న ను వెడలినపిదప నూర్ల కొలఁది పురుషులతో సంగమించు నని తలంచి బంధువులు దానిని విడుతురు. ఈచెడిన బ్రాహ్మణ స్త్రీ యాపురుషు నితో నివసించుటకొఱకు మగఁడు, తల్లి, జూసఁడు మొదలయిన యె వరి యిల్లు ప్రవేశించిన నాయి ల్లపవిత్ర మగును. ఆ యిల్లంతయుఁ ద్రోవ్వి పిదప బంచగవ్యము చల్లవలయును. మంటికుండలు తీసి వేయ వలెను. బట్టలును కట్టసామానులును వెనుకఁజెప్పినట్లు శుద్ధి చేయవలె ను. కొబ్బరి చిప్పలు మొదలగు పండ్ల వలన గలిగిన పాత్రముల గోవు తోఁకనీళ్ళు చల్లుటచేతను, రాగివస్తువులను బులుసుతోను. పంచగవ్య ముతోను, కంచుపాత్రములు పదిమాట్లు వెలిమిడితోఁ దోముటచేతను శుద్ధిచేయవలెను. ఇట్లుపకరణముల శుద్ధియైనర్చి యాయింటి యజమా నుఁడు బ్రాహ్మణులచే విధింపఁబడిన పాయశ్చిత్తముఁ జేసికొని యా పును వృషభమును దానముచేసి రెండు ప్రాజాపత్యములు చేయవలె ను. ఆయింటనున్న తక్కినజనుల కొకదినముపవాసమును బంచగవ్య ము పుచ్చుకొనుటయు శుద్ధిగలిగించును. వారితో వ్యవహరించువారు, ఉపవాసములు, పుణ్యవ్రతములు, స్నానము, సంధ్య, దేవతార్చనము, మంత్రజపము, వేలిమి, కనికరము, దానము, వీనిలో నొకదానిచే శుద్ధులగుదురు. యజ్ఞములయందుఁ జమనములను పాత్రములవలె నాయిం టి యాకాశము, గాలి నిష్ప, భూమియందున్న నీరును, దర్భములును బవిత్రములు. కానికి నపవిత్రతగలుగదు.

ప రా శ ర స్త్రోతి .

ॐ

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ఏకాదశాధ్యాయము.

బ్రాహ్మణుడపవిత్రపదార్థములు గలిసిన యన్నము, రేతస్సు, గోమాంసము, చండాలునియన్నము తిన్న చాంద్రాయణమనెడు కృత్రముచేయవలెను. రాజును, కోమటియు వీనిభుజించిన సగము చాంద్రాయణము చేయవలెను. శూద్రుడు నిట్లుభుజించిన ప్రాజాపత్యముచేయవలెను. పిదప శూద్రుడు పంచగవ్యము పుచ్చుకొనవలయును. తక్కిన మూడుజాతులవారును బ్రహ్మకూర్పము (నత్యమాణము) పుచ్చుకొనునది. బ్రాహ్మణులు మొదలగువారు వరుసగా నొక్కటి, రెండు, మూడు, నాలుగు గోవులనైన బంగారమైన దానము చేయవలెను. బ్రాహ్మణుడెఱుంగకయైన నాపదవలన నైన శూద్రులయొక్కయన్నము, ఆశౌచమువచ్చినవారి యన్నము, తినఁగూడనివారియన్నము, విషనందేహముగలయన్నము, శాస్త్రముచే నిషేధింపఁబడినయన్నము, పూర్వమెంగిలి చేయఁబడినదియునగు సన్నమును దినిన నెఱింగి కృత్రముచేసి బ్రహ్మకూర్పముచే శుద్ధిచేసికొనవలెను. బిడ్డలచేతను, ముంగులచేతను పిల్లులచేతను నెంగిలిచేయఁబడిన యన్నము నూప్రగింజలు, దర్భలునుంచిన జలముచే ప్రక్షింఛించినఁ బవిత్రమగును. ఈయర్థమున నందియములేదు. ఒకబంతిని కూరుచుండి కూడ భోజనము చేయుచుండు బ్రాహ్మణులలో నొకఁడు పాత్రమును విడిచి లేచిపోయి

నఁ దక్కినవారు తమపాత్రముల మిగిలినయన్నము తినరాదు. ఆబంతి యందుండు నేబ్రాహ్మణుడైన నెఱుంగక నాయెంగిలి భుజించిన సాంత పన కృభ్రముచేసికొనవలెను. జిన్నపాలు, తెల్లఉల్లి తెల్లవృంతాకము, గ్పంజనము, ఉల్లి (లావగెదుంప) చెట్టుజిగట, దేవునిపొలమునఁ బుట్టినది, నేలతాడి, లొట్టియయొక్కయు, లేడియొక్కయు పాలు, వీనిని ద్విజుండెఱుంగక భుజించినమూఁడుదినములుపవాసముచేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న పవిత్రుడగును. బ్రాహ్మణుండెఱుంగక కప్ప, ఎలుక వీనిమాంసము తిన్న నెఱింగి యొకపగలు రాత్రియు యవాన్నము దినుటచేఁ బవిత్రుడగును. వేదాధ్యయనము మొదలగు కర్తలు గలవారును పవిత్రమగు వ్రతముగలవారు సగు క్షత్రియునియొక్కయు, వైశ్యునియొక్కయు నిండ్ల నెప్పుడు దేవపితృకర్తలందు బ్రాహ్మణులు భోజనము చేయ వలయును. బ్రాహ్మణుడు శూద్రు సంబంధి యైన నేయి, పాలు, నూనియయును, చమురుతో వండిన పూరీలు మొదలగు భక్ష్యములును పుచ్చుకొని వెడలి యేటి యొడ్డున భుజింపవలయును. ఎల్లప్పుడు మద్య మాంసముల యందాసక్తి గలిగి రథము గడపుట మొదలగు నీచ కృత్యములు చేయునట్టి యాశూద్రుని శ్వసాకుని వలె బ్రాహ్మణుడు దూరముగ విడువ వలయును. ఏశూద్రుఁడు కల్లుద్రావక, మాంసము దినక, ద్విజుల సేవయం దాస్థగలవారై యెల్లవేళలఁ దమకువిధింపబడిన కర్తవ్యయం దాసక్తిగలిగి యుందుఁగో యట్టి శూద్రులను బ్రాహ్మణులు విడువరాదు. బ్రాహ్మణులెఱుంగక పురుడైన, మైలయైన వచ్చిన నాలుగువర్ణములలో నేవారియింటనైన భోజనముచేసినవారికి ప్రాయశ్చిత్తము వేఱువేఱుగ నిట్లు చెప్పవలయును. ఆశౌచముగల శూద్రునియింట భుజించిన నెనిమిది వేలమాట్లును వైశ్యునియింట భుజించిన నైదువేల పర్యాయములును,

నట్టి క్షత్రియునియింట భుజించిన మూఁడువేలమూట్లును గాయత్రి జపింపవలయును. అట్టి బ్రాహ్మణుని యింట్లో భోజనముచేసినపుడు రెండువేలపర్యాయములు గాయత్రిజపముచేతనైనను, వామదేవ్యమును సామమొక్కమాటు జపించుటచేతనైనను శుద్ధిజెందును. తడిలేని బియ్యము మొదలగునవియు, నావుమొక్క పాలు మొదలగునవియు, చమురును శూద్రులయింటనుండి తెచ్చి బ్రాహ్మణులయింట వంటచేసిన భుజింపఁదగినవని మనువుచెప్పెను. బ్రాహ్మణుండావడ వచ్చినపుడు శూద్రునియింట భోజనముచేసిన మనస్తాపము చేతను, “ద్రుపదాదివ ” అను ఋక్కు నూఱుమూట్లు జపించుట చేతను పవిత్రుడగును. దాసుఁడు, నాపితుఁడు, గోనాలుఁడు, కులమిత్రుఁడు, (అర్ధికుఁడు లేక యర్ధశీలి, త్రికరణశుద్ధిగ నీవాఁడనని తెలిపికొనువాఁడు, లేక ఆత్మవేదకుఁడు) శూద్రులలో వీరియన్నము తినఁదగినది. బ్రాహ్మణుఁడు కావుల పిల్లను పెండ్లాడి దానియందుఁ గన్నకొడుకు మంత్రరహితములైన కర్తలు కలవాఁడైన దాసుఁడనియు, లేనివాఁడైన నాపితుఁడనియుఁ జెప్పఁబడును. క్షత్రియుఁడు పెండ్లాడిన శూద్రకన్యయందుఁ గన్నకొడుకు పేరుమాత్రమున గోపాలుఁడని తెలియఁదగును. వానియన్నము బ్రాహ్మణులు తినవచ్చును. సంశయములేదు. తాతముత్తాతలనాఁటినుండి స్నేహితుఁడుగానున్న శూద్రుఁడుగాని, కోమటి, వివాహమైన శూద్రకన్యయందుఁ గన్నకొడుకుగాని కులమిత్రుఁడనఁబడును. బ్రాహ్మణుఁడు వివాహమైన కోమటికన్యయందుకని, కర్తలుచేసినవాఁడు అర్ధికుఁడనియైన సర్ధశీలియనియైనఁ జెప్పఁబడును. బ్రాహ్మణుడు పెండ్లాడిన రాచకన్యయందుఁగని సంస్కారములు చేసినవాఁడును నాత్మనివేదకుఁడనఁబడును. అన్నము తినఁగూడనివారి కుండలయందున్న నీళ్ళు, పెరుగు, నేయి, పాలు ఇవియెఱుంగక త్రావినవారికిఁ బ్రాయశ్చిత్త మెల్లగును. ఈపాపము

చేసి చేరిన బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులకు నొకదిన ముపవాసమును, బ్రహ్మకూర్పము తాపుటయు, ప్రాయశ్చిత్తమువిధింపవలయును. శూద్రులుపవాసము చేయనక్కఱలేదు. వారు దానమున పవిత్రులగుదురు ఉపవాసముచేసి బ్రహ్మకూర్పము తాపుట శ్వపాకునినైనఁ బవిత్రము చేయఁజాలును. పంచగవ్యములనఁబడు ఆవుపంచితముఁ గోమయము, ఆవుపాలు, పెరుగు, నేయి ఈయైదును దర్భజలమును బవిత్రములుగనుక పాపమును భోగొట్టునని చెప్పఁబడినవి. నల్లనియావుపంచితమును, తెల్లనియావుయొక్క పురీషమును, రాగిరంగుగల యావుపాలును ఎఱ్ఱనియావు పెరుగును, పచ్చనియావు నేయియును స్వీకరింపఁదగును. వేరురంగులుగలయావులు దొరుకకున్న నైదును బచ్చనియావువే గ్రహింపఁదగును. ఆవుపంచిత మొకపలమును, గోమయము బొట్టనవేలిమీఁది కణుపంతయును, క్షీర మేడుపలములును, పెరుగు మూఁడు పలములును, నేయియొకపలమును, దర్భజల మొకపలమును గ్రహింపవలయును. గాయత్రితో గోమూత్రమును, “ గంధద్వారామ్ ” అను ఋక్కుతో గోమయమును, “ ఆప్యాయస్వ ” అనుమంత్రముతో పాలును, “ దధిక్రావణ్ణః ” అనుమంత్రముతో పెరుగును, “ శుక్రీమసి ” యనుమంత్రముతో నేయియును, “ దేవస్యత్వా ” అనుమంత్రముతో దర్భలనీకును గ్రహించి బవిత్రములైన వీని నగ్ని చేరువ నుంచవలయును. “ అహోహిష్ఠా ” అను ఋక్కులతోకలిపి “ మానస్తాకే ”, అను ఋక్కుతో నభిమంత్రింపవలయును. ఈపంచగవ్యమును ఏడింటికీ దక్కువకానివియు, కొనలుకోయనివియు, చిలుకరంగుగలవియు నైనదర్భలతో గ్రహించియథా శాస్త్రముగా హోమము చేయవలయును. “ ఇరావతీ, ఇదంవిష్ణుః, మానస్తాకే, శమ్ ” అను శబ్దమాదియందుఁ గల శమ్నో దేవీ మొదలగునది యొకటి, ఈఋక్కులతోనును హోమము చేసిమిగి

లిచని ద్విజులు త్రావుదురు. కలుపుట, తఱచుట, ఎత్తుట, త్రావుట ఈపనులయందు ఓంకారమే యుచ్చరించు చుండవలెను. ఈబ్రాహ్మ కూర్పము ప్రాణులదేహమునందు చర్మమును, నెముకలను, పొంది యున్న పాపము నంతను ప్రజ్వలించిన అగ్నికట్టెలను వలె భస్మము చేయును. మూఁడు లోకములయందు నీపంచగవ్యము దేవతలు ప్రవేశించి యుండుటచేత పాపము పోగొట్టును. గోమూత్రమున వరుణుండును, గోమయంబున సగ్నియు, పెరుగు నందు గాలియు, పాలయందు చంద్రుండును, నేతియందు సూర్యుడు నుండురు. త్రావుచుండ నోటి నుండి జారి భోజన పాత్రమునఁ బడిన నీరు త్రావకూడదనియెఱుంగవలయు. తా'వెనేని చాంద్రాయణము చేయవలెను. నూతి యందును చెఱువు నందును బడినయెఱ్ఱముకలు, తోళ్ళు మొదల గునానిని కుక్క నక్క, కోతి, మనుష్యుండు కాకి, ఊరబంది, గాడిదె, లొట్టియ, గవయము (ఆవువలెనుండు నడవి మృగము) ఏనుఁగు, నేమలి, కణజు, ఖడ్గము, పులి, ఎలుగు, సింహము, ఈజంతువులు పడి మునిగి చచ్చిన వానిశవములనుజూచి, యపవిత్రములయిన యా నీళ్ళ స్నానము చేసినను, దాహముపుచ్చుకొన్న నునందఱును క్రమముగ నీవిధమున ప్రియశ్చిత్తముచేసికొన వలయును. బ్రాహ్మణుండుమూఁడుదినములు రాజురెండుదినములను, కోమటి యొకదినమును నుపవాసము చేయవలెను. శూద్రుండు పగలు మాత్రము భుజింప కుండుట వలన శుద్ధుఁడగును. పరపాకనివృత్తుండు పరపాకరతుండు. (అపచుండు చెప్పబడఁగల లక్షణము గలవారు) వీరి యన్నము తిన్న బ్రాహ్మణుండు చాంద్రాయణముచేసికొన వలయును. అపచునికొఱకు దానము చేసినదాతకుఁ ఘములేదు. ఇచ్చినవాండు పుచ్చుకొన్నవాండు నిద్దరు సరకమును బొందుదురు. వివాహకాలము నగ్నిసంపాదించుకొని యాత్మారోపణము చేసి వైశా

దేవాదులు చేయనివాడు పరపాక నివృత్తుఁ డనఁబడును. తాననుదిన ముదయమున లేచి వైశ్య దేవాదులు చేసికొనియు నితరులయన్నము తినుటచే బ్రతుకువాడు పరపాకరతుఁడు. ఏవిభ్రాఁడు గృహ స్థాశ్రమ మును పొంది యితరులకన్నము పెట్టక తానె తినునో వాఁడపదుఁడని ధర్మముల నిజమెఱింగిన మునులు చెప్పిరి. ఆయాముగంబుల మాఱు చుండెడి ధర్మములం గాలవశత ననుష్ఠించు నప్ప టప్పటి ద్విజులు నిందింపఁ దగరు. ఊ అనుటచే బ్రహ్మవేత్తకు మనసునఁ బీడ గలిగించినవాడును, విద్యా వయోవృద్ధుఁడగు వాని నీవని మాటలాడిన వాడును, స్నానము చేసి ప్రార్థుగుంకువఱకు భోజనము చేయకుండ నుండి రాత్రి సమస్కారము చేసి తమ యపరాధము తమింపుమని వేడుకొన వలయును. అట్టివారిని గడ్డిపరకతోనైనఁ గొట్టినను, మెడ ను బట్టతోనైనఁ గట్టినను వాదము చేసి గెలిచినను, నమస్కరించి బ్రతిమాలు కొనవలయును. వధింపఁ గట్టియెత్తిన నొకదినమును, నేలఁ బడఁ ద్రోచిన మూఁడుదినములు నుపవాసము చేయవలెను. దెబ్బతగిలి రక్తము బయలు వెడలిన నతికృభ్రమును, రక్తమురాక లోపల గడ్డకట్టిన కృభ్రమును చేయవలయును. అతికృభ్రము చేయు వాడు తొమ్మిది దినములు వట్టెఁడు వట్టెఁడన్నము తిని మూఁడుదిన ము లుపవాసము చేయవలయును. అది యతికృభ్ర మనఁబడును. అన్ని పాపములకు మేళనము సంపాద్యమైన పదివేల పర్యాయములు గాయత్రి జపించుట యుత్కృష్టమైన ప్రాయశ్చిత్తమగును.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ॐ

అంభము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ద్వాదశాధ్యాయము.

చెడ్డకలగన్నను, కక్కుకొన్నను, క్షౌరము చేయించు కొన్నను, సురతము చేసినను, శ్రమశాసనము మాఘాగ్రహించినను స్నానము చేయవలయును. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులును నెఱుంగక మాత్రపురీషములును, కల్లును తాగిన యన్నము తిన్న తిరిగి యుపనయనము చేయించు కొనవలయును. ఇట్టి చర్మమును, ముంజత్వణముతో పేనిన మొలత్రాడును, దండమును, భిక్షయును, వ్రతములును ద్విజులకు మఱలఁ జేయఁబడు నుపనయనములయం దావశ్యకములు కావు. ఎఱుంగక మాత్రపురీషములు తాగిన యన్నము తిన్న శుద్ధికొఱకు ప్రాజాపత్యము చేసి పంచగవ్యముతో నె స్నానము చేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్నఁ బవిత్రుడగును. నీశ్చయం దురుకుట, అగ్నియందుఁ బడుట, కొండల మీఁదినుండి క్రిందఁబడుట, మహాప్రస్థానము వెడలుట, భోజనము మానుట ఈ యైదు విధములలో దేని చేతనైన మృతినొందుటకు యత్నించి మఱలిన వారికి శుద్ధి యెట్లుగ విధింపఁ బడును. రాజు, కోమటి, కాపును కృమముగ రెండు ప్రాజాపత్యములు చేయుట, పుణ్యతీర్థ ప్రయాణము, పదియావులు నౌక వృషభమును దానము చేయుట వీని వలన శుద్ధులగుదురు. బ్రాహ్మణునికి వ్రతము చెప్పఁగలను. బ్రాహ్మణుఁ డడవికి వెడలి నాలుగు

త్రోవలు కలసినచోట జాట్టుతోడ ఔరము చేయించుకొని రెండు పాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దానము చేసిన పవిత్రుడగునని పారాశరుడు చెప్పెను. ఆగ్నేయము, వాయువు, బ్రాహ్మణము, వాయువు, దివ్యము అని యైదు స్నానములు పవిత్రము అని విద్వాంసులు చెప్పుదురు. వీభూతి పూసికొనుట యాగ్నేయ స్నానము, జలమున మునుంగుట వాయు స్నానము; “ ఆపోహిష్ఠా ” అను ఋక్కులతో జలము చల్లుకొనుట బ్రాహ్మస్నానము, పోద్దు గుంకునవుడు ఆవులు వెడలుచుండ నెగసిన ధూళి నునికి వాయువు స్నానము; ఎండతోఁ గూడిన వాననీటితో నెడలు దడవుట దివ్యస్నానము; అట్టి స్నానము చేసిన మనుష్యుడు గంగానది యందు స్నానము చేసిన ఫలము నొందును. స్నానము చేయ వెడలుచున్న ద్విజుని సమస్త దేవతలును పితృసంఘమును డప్పిచే బడలి జలము గోరుచు వాయురూపమున వెంబడింతురు. వారు ముందుగ బట్ట పిడిచిన నాసమాని పోవుదురు, కాన పితృ తర్పణము చేయకమున్న బట్ట పిండరాదు. గోమ కూపములయందుంచిన తిలలతో పితృతర్పణము చేసినవాడు రక్తముతో పురీషముతో తర్పణము చేసిన పాపముఁ బొందును. స్నానముచేసి తడివెండుకల దులిపినవాడును, స్నానము చేసి తడి బట్టలతో మూత్రపురీషములు విడిచిన వాడును స్నానముకంటె నితర కాలమున నీటి నడుమ నిలిచి యాచమనము చేయువాడును దైవ పితృ కర్మలు చేయఁదగరు. బట్టతో తలయైన, కంఠమైన కప్పుకొనిగాని, కచ్చు విడిచిగాని, జాట్టు విరియబోసి కాని జన్నిదము లేకగాని యాచమనము చేసినవాఁ డపవిత్రుడగును. మెఱకను గూర్చుండి నీళ్ళందు కొని నీటఁ జనుకులు పడునట్లును, నీటనుండి మెఱకఁ జనుకులు పడునట్లును నాచమనము చేయరాదు. నీటిని మెఱకను రెంటిని తాకుచు

నాచమనము చేసినవాఁడు రెంటును పవిత్రుఁడగును. స్నానము చేసి యును, దాహముపుచ్చుకొనియును, దుమ్మి నప్పుడును, నిద్రించినవేళను, భోజనముచేసియును, వీధిలోనికి వెడలివచ్చి నపుడును, బట్ట కట్టుకొని నపుడును, రెండుమారులూచమనముచేయవలయును. తుమ్ముట, ఉమి యుట, దంతముల యెంగిలి, అసత్యము, పాపాత్ములతో మాటాడుట, ఇవిజరిగిన కుడిచెవి స్పృశింపవలెను. అగ్ని జలము, వేడములు, చంద్రుఁడు, సూర్యుఁడు, వాయువు వీరందఱు బ్రాహ్మణుని కుడిచెవియందే యు న్నారు. వగటిస్నానము సూర్యుని కిరణములచేఁ బవిత్రము చేయఁబ డినదై వన్నెకెక్కును. గ్రహణ కాలమునందు తప్ప రాత్రి స్నానము ముఖ్యముగాదు. గ్రహణము పట్టినపుడు రాత్రిస్నానము, దానము, మంత్రజపము, హోమము చేయవచ్చును. ఇతరకాలముల రాత్రిపవిత్ర ముకాదు. కాన స్నానము మొదలగునవి చేయరాదు. వాయువులును వసువులును రుద్రులును, ఆదిత్యులును, దేవతలును, గ్రహణకాలమునచం ద్రునిఁబొందుచున్నారు; గావునసప్పుడుదానముచేయవలయును. కళ్యము న రాశి చేసినపుడును, పెడ్లియందును, సంక్రమణమందును, గ్రహణ మునందును మాత్రము రాత్రిదానము చేయవచ్చును. ఇతరకాలమున నిట్లు చేయరాదు. గ్రహణవేళ యందువలెనె, కొడుకు పుట్టినపుడును, యజ్ఞమునందును, మరణకాలమునందును, రాత్రియందును దానము ముఖ్యము. మఱియొకప్పుడా రాత్రిదానము కూడదు. రాత్రి నడిమి జాములు రెండును మహానిశయని తెలియనగు. రాత్రి తొలిజామునను తెల్లవారుజామునను వగటియందు వలెనె స్నానము చేయవచ్చును. శ్రీశాసమున నున్న చెట్టు, శ్రీశాసము, యూపస్తంభము, మాలవాఁ డు, సోమలత యమ్మి నవాఁడు, వీనిని తాఁకిన బ్రాహ్మణుఁ డాబట్ట, లతోనె రాత్రియందును స్నానము చేయవలెను. ఎముక శీ త్తిహోయ

టకుఁ బూర్వ మేడ్చిన స్నానము చేయవలెను. అనంతరము పది దినముల లోపల రోదనము చేసిన నాచమనము చేయవలయును. సూర్యచంద్ర గృహణ కాలంబుల నన్ని యుదకములును గంగతో సమానములు; కావున స్నానములు దానములు మొదలగు కర్మలకుఁ దగినవని చెప్పఁ బడినవి. దర్భలతో నీళ్లు చల్లుకొని చేయు స్నానమును, దర్భలు జుత్తైన వ్రేలనుంచుకొని చేసెడు నాచమనమును, దర్భలతో నెగచల్లుకొనఁ బడిన నీరును సోమము త్రాగుటతో సరియగును. ఔపాసములేనివారును, సంధ్యావందనము చేయునివారును, వేదము చదువనివారును వారందఱు శూద్రులనిచెప్పఁబడుదురు. కావున శూద్రత్వమువలన వెఱచిన బ్రాహ్మణుడంతయుంజనువ సాధ్యముగాకున్న కొంతయైనవేదము ముఖ్యముగఁజనువుకొనందగును. ఎల్లప్పుడు శూద్రులయన్నముదినిబలిసి యుండినవాడు వేదములుచదువుచున్నను, జపహోమములుచేయుచున్న నుత్తమలోకమును బొందఁడు. శూద్రుని యన్నమును, శూద్రునితో నొకయింట నుండుటయు, వానితో నొక యాస్తరణమునఁ గూర్చుండుటయు, వాని వలనఁ బుణ్య పాపములు తెలిసికొనుటయు, బ్రహ్మ వర్చసముచే మెఱయుచున్న వాని నైన నరకమునం బడఁ దోయును. ఎవఁడు కాపు దానిచేత నన్నము వండించుకొనునో, ఎవనికి శూద్రస్త్రి భార్యగా నుండునో వాడు కవ్య హవ్యములు చేయఁ దగఁడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు నరకమును బొందును. మయిల, పురుషులవచ్చిన వారి యన్నము చేతను, శూద్రుని యన్నము చేతను దేహము పోషించుకొనువా రేపుట్టువు పుట్టుదురో నేనదియెఱుంగను. పండ్లొండు జన్మముల గృద్ధయు, పది జన్మములఁ బందియు, నేడు జన్మములఁ గుక్కయు నగునని మనువు చెప్పెను. దక్షిణ

యం దపేక్షచేత శూద్రునికై నేయిమొదలగు దాని హోమము చేసిన బ్రాహ్మణుడు, శ్రూమణుడు, ఆశూద్రుడు బ్రాహ్మణుడు నగుదురు. మాటలాడకుండ భోజనము చేయ నతమవలంబించి యాకాలమున మాటాడిన బ్రాహ్మణుడు మిగిలిన యన్నమును భుజింపవలదు. పాత్రమున నన్నము నగము తిని యాపాత్ర మెత్తి నీళ్ళు త్రాగిన బ్రాహ్మణుడు కర్మలు చేసిన దేవతలకు పెతరులకు దృష్టి కలుగదు. తన్ను నతకమునఁ బడద్రోసి కొనును. ఒక బంతిని గూర్చుండిన తన తోడి బ్రాహ్మణులు భోజనము చేయుచుండ ముందె తన పాత్రమును విడిచిన వాడు తెలివి లేని వాడును, అతి పాపుడును, బ్రాహ్మణులఁ జంపువాడు నని చెప్పఁ బడుచుగద. తద్దినములు మొదలగు వానియందు బ్రాహ్మణులు భుజించిన పాత్రములు తీయకుండ స్వస్తి వాచనము చేసిన దేవతలు తనివొ జెందరు. అట్లే పెతరులు నాశలేని వారగుదురు- స్నానము, జపము, హోమము చేయకుండ భుజింపరాదు అకుల వెనుక భాగమునను, రాత్రియందు దీపము లేకుండగను తినరాదు. గృహస్థుఁకుటుంబమున దయగలవాడయ్యెను, తానుపోషింపఁదగిన వారిం బ్రోచుటకుయజ్ఞములుచేయించుట ధర్మ వృత్తి నె యూహింప వలయును. ఇట్లయిన న్యాయమున నడచువాడై పరలోక బుద్ధి గలవాడగును. న్యాయమగు వృత్తిచే గడింపఁ బడిన ధనముచేతఁ దన్నుఁ దన వారిని రక్షించు కొనఁదగును. అన్యాయమున సంపాదించుకొని బ్రతుకువాడు అన్ని కర్మలకు వెలి చేయఁబడును. అగ్ని చయనము చేసిన వాడును, పుల్లపును, సత్రము వేసిన వాడు రాజు, సన్యాసి, మహా సముద్రము వీనిని చూచిన మాత్రమునఁ బవిత్రత కలుగును. కాన నెల్లప్పుడు చూడవలయును. అరణి (నిప్పు మధించెడు దారువు) నలపిలి, మంచి గంధము, కెంపులు, మొదలగు మంచితనములు, నేయి,

నువ్వులు, ఇట్టి చరమము, మేక వీని నింట రక్షింప వలయును. నూతా
వులు, నొక యాబోతును గట్టఁ బడకుండ నెంత పొలమున సుఖముగ
నుండునో దానికిఁ బదియంతలు భూమి గోచరమని చెప్పఁ బడును
ఈగోచర పరిమితమైన భూమిని దానము చేసిన మనుష్యుఁడు మనో
వాక్కాయశుల వ్యాపారము వలనఁ బుట్టిన బ్రహ్మ హత్య మొద
లగు నన్ని పాపములచే తను విడువఁ బడును. గొప్ప కుటుంబము గలి
గి నిరుపేదయై చాలవేదము చదివిన వానికొఱకుఁ జేయఁబడిన దాన
ము మహాఫలము గలిగించును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు త్రీ
వ్వించినను, అనేక వాజపేయములు, కోటి గోదానములు చేసినను బ
రుల భూమి యన్యాయముగఁ బుచ్చుకొన్నవాఁడు పవిత్రుఁడు కాఁడు.
ముట్టయినది మొదలు పది నెనిమిది దినములకు లోనుగ మఱల రజస్సు
కనఁబడిన స్నానము మాత్రము చేయవలెను. పిదప రశోదర్శనమైన
మూఁడు దినములు వెలుపల నుండఁ జనునని యుశనసుఁడను ముని ప
లికెను. పతితుఁడు, రజస్వల, ప్రాసనమైన స్త్రీ, చండాలుఁడు, వీండ్రకు
వరుసగ నొకటి, రెండు, మూఁడు, నాలుగు కాళ్ళును నెడముండ వలయు
ను. అంతకంటఁ జేరువై తాకకున్న నాబట్టలతో స్నానము చేయవలెను.
ఎఱుంగక తాకిన స్నానము చేసి సూర్యుని జూడవలెను. ఏ బ్రాహ్మ
ణుఁడు చేతులుండఁగా వివేకము లేకఁ వంగి నోటితోనె సీళ్ళు త్రావునో
వాఁడు కుక్కయై పుట్టును. ఏపురుషుఁడు కోపావేశంబున భార్యతో
సంగమించిన మాతృగమనము చేసినవాఁడ నని శపథము చేసి పిదప
మఱియొకప్పుడు దీనియందు వాంఛఁ జెందునో వాఁడు బ్రాహ్మణుల న
డుమఁ దన పాపము విన్నవించుకొని నే నప్పుడలసి యున్నాను; నా మా
టమీఱిన కినుకవచ్చినది; దాని యెడఁ దప్పు లేకున్నను పొరపాటున వి
వేకము విడిచితిని; ఆకలి, డప్పి, జడుపు వీనిచే నొగిలియుండుటచే ని

ట్లాన పెట్టితిని గాని తెలిసి కాదు ; కనుక దయచేసి ప్రియశ్చిత్తము విధింపుఁడని ప్రిార్థింప వలయును. వీఁడును ఇచ్చెదనని చెప్పి యాశతో వచ్చిన బ్రాహ్మణున కీయకున్న వాఁడును, కాశీయాత్ర మొదలగు పుణ్యము చేయఁ దలంచి మానినవాడును నీ ముగ్గురు ననుదినమును మూఁడు వేళల రెండు మఱు నదులు కలియు చోట స్నానము చేయుచు మూఁడు దినములుపవాసము చేసిన శుద్ధులగుదురు. పిదప నొక యావును దానము చేసి పదుగురు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలెను. విధింపఁ బడిన కర్మలు చేయక, నిష్కేళింపఁ బడిన వాని జేయుచుండు బ్రాహ్మణుని యింట భోజనము చేసిన ద్విజుఁ డొకదిన ము పవాసము చేయవలయును. మంచి నడవడి గల విపునియింట నైన వేచాంత నేత్రయగు బ్రాహ్మణుని యింట నైన భోజనము చేసిన వాఁడొక దినములోని పాపము వలన విడివడును. మరణ కాలమున కక్కుకొనుట, మూత్రము విడుచుట మొదలగు నవి జరిగినను, మంచము మీఁద మృతి నొందినను, వాకిటనుండియైన, ప్రిసవమైయైన మృతి నొందినమూడు కృచ్ఛములు చేయవలయును. పదివేల పర్యాయము గాయత్రీ జపించుటయు, ఇరునూఱు ప్రాణాయామములు చేయుటయు, పుణ్యతీర్థమునందు స్నానము చేసి తలయారిన తరువాత మఱిల స్నానము చేయుచు నిట్లు పండ్రెండు స్నానములు చేయుటయు, తీర్థయాత్ర చేయు నుద్దేశమున రెండ్రామడ ప్రయాణము చేయుటయు నివి కృచ్ఛమునకు నాలుగు ప్రత్యామ్నాయములని చెప్పఁ బడినవి. గృహస్థుఁడు బుద్ధిపూర్వకముగ నేల శుక్లము పడునట్లు చేసిన మూఁడు పాణి యామములు చేసి సహస్ర గాయత్రీ చేసికొన వలయును. నాలుగు వేదములు చేసిన విపుఁడు బ్రహ్మహత్య చేసిన వానికి నముద్రము నందలి సేతువు నుద్దేశించి యూత్రయథా శాస్త్రముగఁ జేయుట

ప్రాయశ్చిత్త మని బోధింప వలయును. గొడుగు, పాదరక్షలును లేక
 సేతు యాత్ర చేయుచుఁ దోవలో శాస్త్రవిరుద్ధముగ నడచువారిని
 విడిచి నాలుగు వర్ణముల వారివలన భిక్షమెత్తుకొనవలయును. నేను
 పాపము చేసితిని ; గొప్పపాపము చేసినవాఁడను ; బ్రాహ్మణుని చంపి
 నాఁడను. భిక్షముగోరి యింటి ద్వారము దగ్గర నున్నాను. ఇట్లు గోవు
 లదొడ్డి, అడవి, ఊళ్ళు, పట్టణములు, ఆశ్రమములు, కొలఁకులు, ఏళ్లు,
 ఊటలు, వీనియందుఁ దన పాపము వెల్లడి చేసికొనుచు పవిత్రమైన స
 ముద్రమును బొంది పదియామడ వెడల్పును, నూతనామడ పొడవును
 గలిగి శ్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞచే నలుఁడను వానరుఁడు సంతనగఁ గట్టి
 న సముద్రమునందలి కట్టను జూచిన బ్రహ్మహత్యతొలఁగును. సేతు
 వును జూచి నిర్మల చిత్తుఁడై సముద్రమున స్నానము చేయవలయును.
 భూమిని బాలించు రాజశ్వమేధ యాగమైనఁ జేయవలయును. వెండియు
 వచ్చి కాపురముచేయ నిల్లు చేరినపుడు నిడ్డలతో, బ్రాహ్మణులతో, సేవ
 కులతో భోజనము చేయవలయును. నాలుగు వేదములు తెలిసిన బ్రాహ్మ
 ణునకు గోవుల నూటి నొకటిని దానముచేసి బ్రాహ్మణులచే దయతో
 పాపము లేనివాఁడ వైతివని దీవింపఁ బడిన బ్రహ్మహత్యాది దోషము
 పోవును. సోమిదేవియగు సతిని చంపినవాఁడు బ్రహ్మహత్యకఁ జెప్పఁ
 పడిన ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. కల్లుఁ ద్రావిన బ్రాహ్మణు
 మహానదీతీరమునకు వెడలి చాంద్రాయణము చేసి బ్రాహ్మణులకు
 భజనము పెట్టి యావును వృషభమును దానము చేయవలెను. సారా
 మొక్క సారి యైనఁ ద్రావినవాఁ డిహపరలోకము లకుఁ దన్ను
 తుని జేసికొనును. కనుక వాఁ డగ్నితో సమాన రూపము పొం
 దనుక మఱిగఁ బెట్టఁ బడిన సారాయము త్రావి చావవలయును.

(బాహ్యుని సువర్ణము దొంగిలించిన వాడు తానే రోకలి పట్టుకొని రాజు నొద్దకు వెడలి తన పాపము తెలిపి కొట్టుమని కోరవలయును. తరువాత రాజు రోకలితో వాని నెకమాటు కొట్టవలయును. చావకున్నను రాజుచేతి విడువబడి వాడు పవిత్రుడై యగును. బుద్ధి పూర్వకముగ దొంగతనము చేయబడిన వధింపఁ దగును గాని ప్రమాదము వలన జరిగిన యెడల వధింపరాదు. నీట వేసిన నూనె చుక్క క్రొమ్మకొని నట్లు పతితునితోడఁ గూర్చుండుట, పరుండుట, నడచుట, మాటలాడుట, భోజనము చేయుట ఈ వ్యాపారముల వలన పాపము లంటుకొనును. చాంద్రాయణము, యవాన్నము భుజించుట (తులాపురుషమును) గోవుల వెనుక నడచుటయును, సమస్తపాపముల నశింపఁ జేయఁజాలును. (తులాపురుషమనఁగ, తెలకపిండి, పచ్చివస్తువులు, మజ్జిగ, నీరు, పిండి యీ యైదు నొక్కొకదినము భుజించి మూడు దినము లు పవాసము చేయుట.) ఇది పరాశరుఁ డైదువందల డెబ్బది శ్లోకములచే ధర్మశాస్త్రము సంక్షేపించి చేసిన శాస్త్రము. స్వర్గమును పొందఁగోరువాడు వేదములవలె నీ ధర్మశాస్త్రమును పూనికతో ముఖ్యముగఁ జదువవలయును.

పరాశర స్త్రుతి నర్వమును సంపూర్ణము.

10523

